SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 130, ЧИСЛО 41, П'ЯТНИЦЯ, 13 ЖОВТНЯ 2023 РОКУ 1893 Vol. 130, No. 41, FRIDAY, OCTOBER 13, 2023 $2.00

Атака на Ізраїль має тегеранське та московське підґрунтя

Напад на міста Ізраїля. (Фото: Інтерфакс)

Дмитро Редько, Укрінформ

7 жовтня збройні формування терористичної організації ХАМАС атакували Ізраїль. Напад відбувся одночасно через сухопутний кордон, з моря та з повітря – певна кількість бойовиків скористалися дельтапланами. Масованому вторгненню терористів передував безпрецедентний ракетний обстріл населених пунктів Ізраїлю, було випущено близько 5,000 ракет різних модифікацій.

Міністерство закордонних справ України різко відреаґувало на цей напад, заявивши: „Україна рішуче засуджує терористичні напади на Ізраїль. Ми висловлюємо нашу підтримку Ізраїлю в його праві захищати себе і свій народ".

Кількість жертв атаки проти Ізраїлю перевищила 1,200 осіб, понад 2,700 осіб поранені. Заручниками з-поміж мирних мешканців і солдат Армії оборони Ізраїлю захоплено близько 150 осіб. Ізраїльські лікарні приймають сотні поранених.

Першими у бій з терористами на півдні країни вступили цивільні ізраїльтяни, які мають зброю, та сили поліції.

Прем'єр-міністер Беньямін

(Закінчення на стор. 9)

Україна брала участь в зустрічі ЕПС

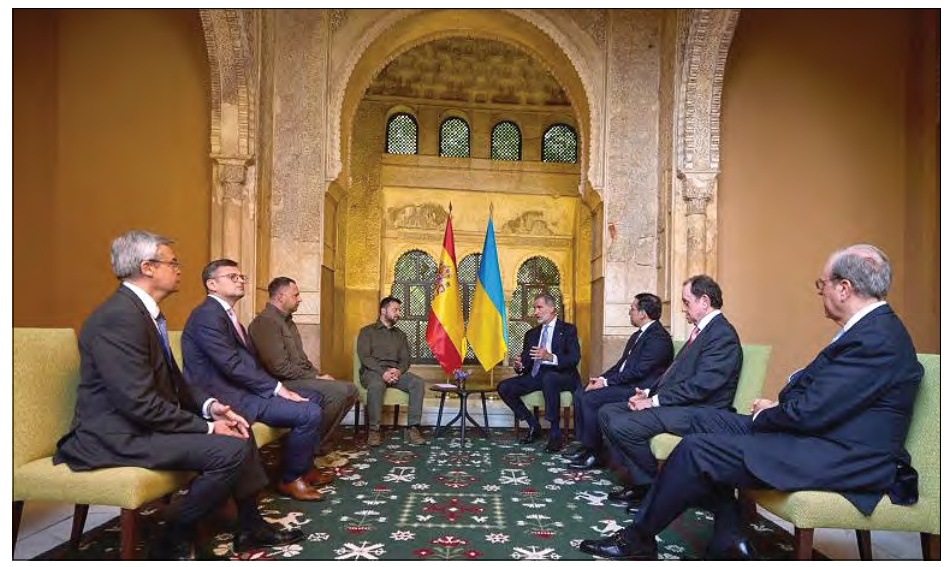

Авдієнція Президента Володимира Зеленського у Короля Філіпа VI. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

ҐРАНАДА, Еспанія. – Лідери 50 країн зібралися 5-6 жовтня в еспанському місті Ґранада на III зустрічі Європейської політичної спільноти (ЕПС). Про Україну говорили у форматі групи з багатосторонности та геостратегії. У ній працювали дві підгрупи, одна з яких відобразила наслідки війни проти України, інша – ймовірне реформування ролі певних міжнародних організацій та установ у вирішенні цього конфлікту.

6 жовтня відбувся неформальний саміт Європейського Союзу, під час якого очільники держав та урядів ЕС зосередили увагу на подальшому розвитку спільноти.

Президент України Володимир Зеленський прибув 5 жовтня до Еспанії на зустріч ЕПС, що об'єднує 27 держав Європейського Союзу і ще 20 країн європейського реґіону. Голов-

(Закінчення на стор. 9)

Злочини Росії на Харківщині

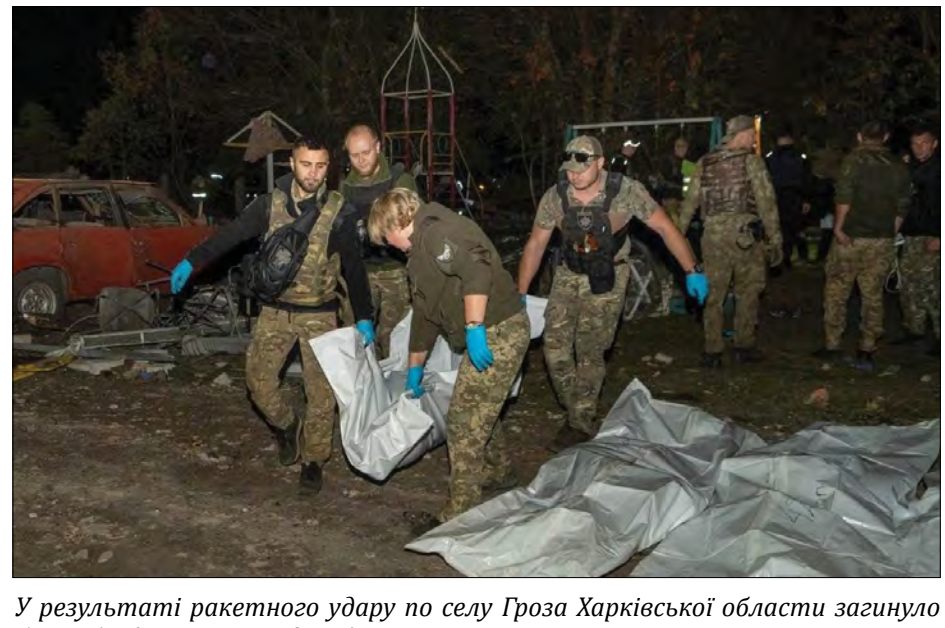

У результаті ракетного удару по селу Гроза Харківської области загинуло 52 особи. (Фото: Укрінформ)

5 жовтня окупанти нанесли ракетний удар по селу Гроза в Харківській області. У результаті цього загинуло 52 особи. Серед них – 8-річна дитина. Ракета влучила в місцевий магазин. Поряд із ним у кав'ярні місцеві мешканці прощалися із Андрієм Козирем. Він загинув у 2022 році та був похований у Дніпрі. Його син Денис організував перепоховання та поминки.

(Закінчення на стор. 9)

ХРОНІКА ВІЙНИ

Ситуація на фронті складна

Президент України Володимир Зеленський наголосив, що наразі російські терористичні війська втратили ініціятиву на полі бою, однак все ж продовжують здійснювати спроби наступів. Про це він сказав у промові на початку засідання Контактної групи з питань оборони України на рівні міністрів оборони в форматі „Рамштайн". За його словами, наразі необхідно керуватися принципами ефективної оборони і розуміти, що оборона не має дозволяти росіянам зупинятися, відновлюватися та обирати нові тактики.

Росія і досі намагається штурмувати українські позиції, незважаючи на оборону та контрнаступальну операцію ЗСУ, що триває.

Останніми днями військові та аналітики заявляють про загострення ситуації на східньому фронті. Наразі там тривають жорстокі та криваві бої. Зокрема, російські окупанти продовжують спроби відновлення свого положення під Бахмутом.

10 жовтня росіяни силами до трьох батальйонів за підтримки танків та броньованих машин активізували наступальні дії в районах Авдіївки, Тоненького, Кераміка та Первомайського Донецької області. Однак українські воїни відбили усі атаки ворога та не допустили втрат рубежів і позицій.

УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Новий командувач Сил тероборони

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський звільнив Ігоря Танцюру з посади командувача Сил територіяльної оборони ЗСУ. На його місце призначений генерал-майор Анатолій Баргілевич. І. Танцюра був командувачем Сил територіяльної оборони ЗСУ з 15 травня 2022 року. Він пережив щонайменше дві спроби замаху від початку повномаштабного російського вторгнення в Україну. *(Радіо Свобода)*

■ Росія використовує напад „ХАМАСу“

КИЇВ. – Головне управління розвідки Міністерства оборони України стверджує, що російські спецслужби використовують напад угруповання “ХАМАСу“ на Ізраїль для масштабної провокації проти України. Російське ГРУ вже передало терористам „ХАМАСу“ захоплену під час бойових дій в Україні трофейну зброю, виготовлену в США та державах ЕС. Наступним, за пляном росіян, кроком мають стати звинувачення українських військових у буцімто продажу західної зброї для терористів. У ГУР вважають, що російські спецслужби „мають намір використати відповідні коментарі зрадника з української Прикордонної служби старшого лейтенанта Руслана Сирового, який нещодавно втік до Москви. Метою можливої провокації є дискредитація ЗСУ та „повне припинення військової допомоги з боку західних партнерів“. *(Радіо Свобода)*

■ Добровольцям вручили посвідчення

КИЇВ. – У Міністерстві у справах ветеранів вручили посвідчення учасників бойових дій добровольцям-цивільним, які в перший місяць повномаштабного російського вторгнення самостійно або у складі добровольчих формувань стали на захист України, проте не були оформлені до складу будь-яких військових формувань, або правоохоронних органів. „Мінветеранів зробило все можливе, щоб цивільні захисники отримали офіційний статус визнання і державну підтримку”, – сказав директор Департаменту соціяльної роботи Мінветеранів Руслан Приходько. *(Укрінформ)*

■ Форум для молоді

КИЇВ. – 15 жовтня відбувся форум для молоді, яка шукає можливості зробити свою країну кращою, – „Молодь не має обмежень“ (Youth Speak Forum). Керівниця організаційної команди форуму Софія Сук зауважила, що головна мета форуму – надихнути молодь на активні дії та допомогти їм знайти себе у майбутньому.
Під час форуму учасники спілкувалися зі спеціялістами, з однодумцями, розширили коло знайомств та обмінялися досвідом та ідеями з однолітками. Форум організувала молодіжна організація AIESEC в Україні спільно із Міністерством культури та інформаційної політики України. *(Укрінформ)*

■ На вулицях — прапор Ізраїля

КИЇВ. – На 350 цифрових носіях реклами транслюється прапор Держави Ізраїль. Про це повідомив Київський міський голова Віталій Кличко. „На знак солідарности українців з ізраїльським народом, який зазнав аґресії і б’ється сьогодні за свою країну“, – заявив В. Кличко. (Укрінформ)

■ Передали Євангелію воїнам

КИЇВ. – У Гарнізонному храмі Православної церкви України відбулося передання тисячі примірників Нового Завіту підрозділам Збройних сил України, які боронять північні кордони. Передання книг відбулося після урочистого святкового молебну за українське військо, державу та народ, звершеного головою Синодального управління військового духовенства митрополитом Іоаном (Яременком). Участь у заході взяв командувач Об’єднаних сил ЗСУ генерал-лейтенант Сергій Наєв. До молитви долучилися командувач Об’єднаних сил ЗСУ, військовослужбовці, жителі та гості столиці. *(Укрінформ)*

Не зменшать підтримку України

БРЮСЕЛЬ. – Загострення ізраїльсько-палестинського конфлікту не зменшить підтримку України у війні проти Росії, запевнили в Єврокомісії з посиланням на речника Єврокомісії Еріка Мамера.

„Ніщо і в жодному випадку не вплине на підтримку, яку ЕС надає Україні“, – сказав Е. Мамер, відповідаючи на запитання про те, як ситуація на Близькому Сході може змінити підтримку України з боку ЕС.

Речник ЕС Петер Стано окремо прокоментував, чи стане можливий зв’язок між подіями в Україні та Ізраїлі, а також можливі спроби Росії використати цю ситуацію на свою користь, темою екстреної зустрічі глав МЗС Євросоюзу.

„Щоразу, коли міністри зустрічаються, вони обговорюють події в Україні через їхню важливість. Я тільки підкреслю: ідея зустрічі – обговорити, що трапилося в Ізраїлі і якою повинна бути відповідь Євросоюзу в цьому контексті, – сказав Стано. – Росія намагається використати все, що відбувається у міжнародній сфері, щоб розпалити нестабільність, щоб скористатись нею для посилення своєї кампанії проти України. Але це не означає, що увага Євросоюзу буде перефокусована від України“.

Українська правда

Українці Канади співчувають Ізраїлеві

Конґрес українців Канади 9 жовтня приєднався до друзів у єврейській громаді Канади, щоб висловити солідарність із народом Ізраїлю та однозначно засудити жахливе насильство, вчинене терористичною організацією ХАМАС проти Ізраїлю. Треба перемогти терор і тероризм.

Ракети, випущені ХАМАСом по містах Ізраїлю, вбивства, викрадення та жорстоке поводження з невинними цивільними особами терористами ХАМАСу – це образа прав людини та міжнародного права. Це той самий терор і страх, які використовує Росія у війні проти України. Як українці, ми розуміємо агонію та душевний біль ізраїльського народу. Ми приєднуємося до ізраїльського народу в його рішучості перемогти тероризм.

Вічною буде пам’ять загиблим!

Створено Віртуальний музей української діяспори

Оксана Підсуха

КИЇВ. – Музей української діяспори отримав з допоміжного фонду Української вільної академії наук (УВАН) цінні історичні артефакти, а також низку оцифрованих матеріялів для розміщення у своєму віртуальному музеї.

Директорка Музею-архіву ім. Дмитра Антоновича УВАН Тамара Скрипка особисто передала під час відвідання Києва збірку афіш, буклетів та запрошень, надрукованих різними українськими інституціями у 1950-ті роки в Канаді та США.

Серед оцифрованих скарбів, переданих до колекції, вибрані світлини Володимира Винниченка та Олександра Кошиця, документи Юрія Шевельова, мистецькі твори Оксани Лятуринської.

Музей-архів ім. Дмитра Антоновича налічує 365 фондів, серед яких архіви УСС, Володимира Винниченка, Євгена Маланюка, МУР, Олександра Кошиця, Юрія Шевельова.

„Я тішуся ініціятиві створення віртуального музею, який оприлюднить бодай частку архівних матеріялів діяспори“, – зауважила Т. Скрипка.

У липні Музей української діяспори оголосив про створення Віртуального музею української діяспори. У серпні до створення музею долучилися Осередок української культури й освіти (Канада), УВАН, Український національний музей в Чикаґо, Український музей в Ню-Йорку та Музей мистецької родини Кричевських (Україна).

Директорки музеїв Тамара Скрипка (зліва) і Оксана Підсуха. (Фото: Музей української діяспори)

Почалася льотерія Green Card

4 жовтня Державний департамент США відкрив щорічний період реєстрації для участи у льотерії “зеленої картки” (Green Card) – Diversity Immigrant Visa Lottery на 2025 фінансовий рік. Онлайн-реєстрація безкоштовна і триватиме до полудня 7 листопада 2023 року за східним часом (19:00 за Києвом). Результати будуть відомі у травні 2024 року.

“Зелена картка” надає право на постійне проживання в США тим, хто виграв льотерію та пройшов необхідне медичне обстеження. Цього року буде доступно до 55 тис. “зелених карток”.

Для того, щоб мати шанс виграти, необхідно мати середню освіту або еквівалент, два роки професійного досвіду роботи протягом останніх п’яти років.

Участь у лотереї цього року не мають права брати люди, народжені у таких країнах: Банґладеш, Бразилія, Канада, Китай, Колюмбія, Домініканська республіка, Сальвадор, Гаїті, Гондурас, Індія, Ямайка, Мексика, Ніґерія, Пакистан, Філіппіни, Південна Корея, Венесуеля, В’єтнам. На відміну від минулого року, тепер можуть брати участь особи з Великої Британії.

Для реєстрації слід мати цифрову фотографію та вказати членів своєї сім’ї.

Наразі, як інформує Посольство США в Україні, основним місцем оформлення іміґраційних віз для резидентів України призначено Генеральне консульство у Франкфурті.

Шахрайство є поширеним явищем стосовно льотерії, оскільки деякі вебсайти намагаються видати себе за постачальників офіційної урядової інформації США. Слід пам’ятати, що заявка на участь у льотерії безкоштовна, не треба звертатися до посередників. Більше відповідей на можливі запитання можна отримати на сайті Посольства США.

Голос Америки

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Зустрілися лемки з України

Михайло Михайлинин

ТЕРНОПІЛЬ. – У музейному комплексі „Лемківське село“, що в Монастириську, зібралися лемки з Києва, Львова, Тернополя, Івано-Франківська та інших міст на молодіжний лемківський форум. Директор музею Віра Дудар відкрила конференцію „Сьогодення лемків крізь призму російсько – української війни“. Учасники говорили про культурну і духовну спадщину Лемківщини, про розвиток молодіжного етнотуризму лемків у Польщі, Словаччині та Україні.

Молоді науковці та етнографи поділились, як можна осучаснити лемківські традиції і мотиви, щоб вони сприймалися по новому, даруючи відчуття приналежності до своїх коренів. Лемки з болем згадували про колективну травму примусової депортації. Голова Всеукраїнського товариства „Лемківщина“ Оксана Данилів говорила про важливість збереження і популярність лемківського спадку.

Доброволець Мишко Адамчак, позивний „Лемко“.

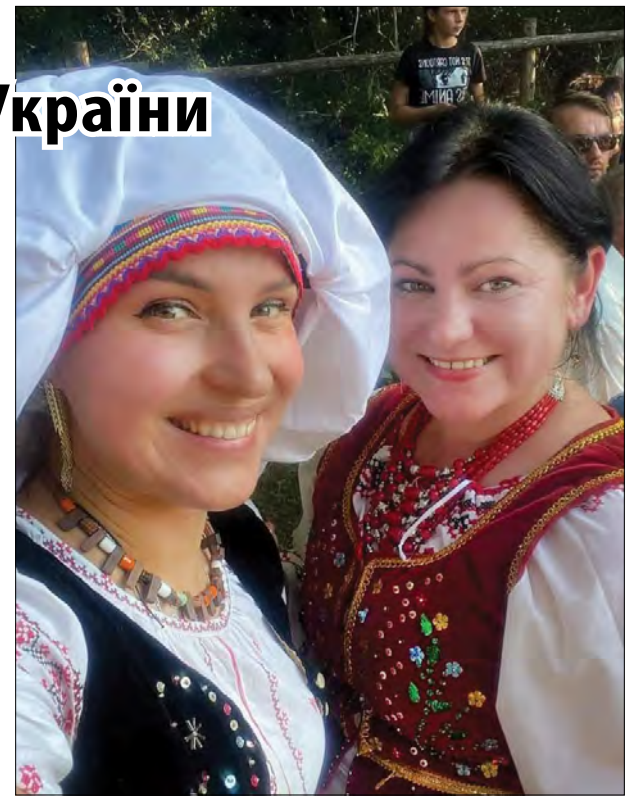

Учасники лемківського форуму.

Відбулося зворушливе відкриття фотовиставки захисників „Лемківський цвіт в обороні України“. Присутні вітали воїнів– лемків Мишка Адамчака, Сергія Гомеса, Володимира Севастьянова, матерів та дідусів захисників.

Доброволець медичного батальйону „Госпітальєри“, вокаліст і музикант гурту „Кораллі“ М. Адамчак з позивним „Лемко“ заграв на сопілці старовинні лемківські пісні, які заспівали всі учасники форуму. Раніше парамедик прославив українську культуру на увесь світ, зігравши у фронтовому окопі на сопілці гуцульський „Аркан“. Його мелодію уже відтворили музиканти зі США, Китаю та Словаччини.

Меморіял постав у Холодному Яру

Олександр Вівчарик

30 вересня та 1 жовтня цього року відбулося 28-ме вшанування героїв національно-визвольної боротьби 1768-1770 років, Холодноярської республіки – важливого етапу визвольних змагань 1917-1922 років та нинішнього протистояння з Росією, що розпочалося в 2014 році.

Перше вшанування героїв Холодного Яру відбулося 28 жовтня 1995 року з ініціятиви Романа Коваля – тоді голови Всеукраїнського політичного об’єднання „Державна самостійність України” на хуторі Кресельці, на місці останнього бою повстанців Василя і Петра Чучупаків. Було урочисто відкрито перший меморіяльний знак на честь козаків-холодноярців, який спорудили мешканці Сміли, а освятив Патріярх Філарет.

(Закінчення на стор. 17)

Роман Коваль промовляє на могилі сотника полку гайдамаків Холодного Яру Івана Компанійця.

Меморіяльний комплекс воякам-добровольцям. (Фото: Олександр Вівчарик)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Директор заводу фінансував „ДНР“

КИЇВ. – На Київщині затримано генерального директора ливарного заводу з тимчасово окупованої Макіївки на Донеччині, який причетний до фінансування терористичної організації „ДНР“. Зловмисник перерахував до „бюджету“ бойовиків десятки мільйонів у гривневому еквіваленті. За даними слідства, після захоплення міста у 2014 році підприємець продовжив займатися бізнесом в окупованій частині реґіону. Для цього завод продавав обладнання в Україну через підставні фірми. За документами, товар йшов із Таганрога, але фактично завозився з Макіївки через Ростовську область. Таким чином ділки обходили обмеження, запроваджені на торгівлю із захопленими підприємствами на сході України. Вони створили мережу підконтрольних комерційних структур у Вінницькій, Житомирській, Київській, Дніпропетровській та Запорізькій областях, а також в Росії. Сам організатор схеми ще до 24 лютого 2022 року виїхав на Київщину, де намагався уникнути покарання. Однак правоохоронці викрили його злочинну діяльність і затримали. Крім нього викрито його спільників у Вінниці, Житомирі, Києві, Дніпрі та Запоріжжі. *(УНІАН)*

■ Буде катедра військової підготовки

ОСТРОГ, Рівненська область. – При Національному університеті „Острозька академія“ утворять катедру військової підготовки. Про це йдеться у постанові Кабінету міністрів від 6 жовтня 2023 року. *(Українська правда)*

■ Прикордонник втік до Москви

КИЇВ. – Працівники Державної прикордонної служби повідомили про підозру правоохоронцю Руслану Сировому, який служив на Закарпатті у лавах прикордонників та виявився аґентом російських спецслужб. Уродженець Луганська прибув на службу до Закарпаття у червні 2022 року. У серпні цього ж року його призначили начальником групи кіберзахисту відділення зв’язку одного з підрозділів кордону. За оперативними даними, він у складі групи ухилянтів незаконно перетнув кордон з Угорщиною і зараз перебуває у Москві. *(Українська правда)*

■ Працюватимуть маршали безпеки

КИЇВ. – „Укрзалізниця“ запроваджує маршалів залізничної безпеки на вокзалах та в поїздах. Це працівники відомчої воєнізованої охорони товариства, головне завдання яких контролювати безпекову ситуацію в пасажирських перевезеннях та своєчасно реаґувати у разі потреби. На відміну від охоронців, які працюють на об’єктах залізниці у службовій формі з усіма знаками розрізнення, маршали працюють не публічно. Тож ні добропорядні громадяни, ні зловмисники не знають про ловців на правопорушників. Перші маршали розпочали свою роботу у вересні на одному з популярних західних напрямків, який наразі потребує більшої уваги для ґарантування безпеки пасажирів. *(Українська правда)*

■ В Ізраїлі перебуває 14 тис. українців

КИЇВ. – На консульському обліку Посольства України в Ізраїлі перебуває 14 тис. українців, МЗС формує списки громадян України для виїзду з Ізраїлю, повідомив речник МЗС Олег Ніколенко: „Ми знаємо, що внаслідок бойових дій загинули дві українки. Ми маємо підтвердження про їхню смерть. Також є інформація про можливу загибель інших двох українців у районі поблизу сектора Гази, а також одного українця в самому палестинському анклаві. Проте офіційного підтвердження наразі немає. Наші дипломати працюють, аби з’ясувати повну картину. Хлопчик, якого врятували, перебуває в безпечному місці. Загроз його життю немає, йому надається вся необхідна підтримка. *(Українська правда)*

АМЕРИКА І СВІТ

■ США можуть підтримувати Україну та Ізраїль

ВАШІНҐТОН. – США мають достатньо ресурсів для того, щоб одночасно підтримувати боротьбу України проти російської аґресії та підтримувати Ізраїль у захисті своєї території і громадян. Про це 10 жовтня заявив для преси радник президента з національної безпеки Джейк Салівен. „Ми рішуче відкидаємо думку про те, що США не можуть одночасно підтримувати волелюбний народ України і підтримувати державу Ізраїль”, – зауважив Дж. Салівен під час зустрічі з репортерами, на якій великою мірою домінували питання, пов’язані з нападом палестинських бойовиків ХАМАСу на Ізраїль та ситуацією із американськими заручниками й загиблими громадянами США. ХАМАС провів несподівану атаку на Ізраїль 7 жовтня, внаслідок якої загинули понад 1,200 осіб, включаючи 11 американців. У відповідь Ізраїль атакував Смугу Ґаза, вбивши принаймні 900 осіб. Відповідаючи на питання журналістів, Дж. Салівен також підтвердив, що адміністрація Президента Джо Байдена плянує найближчим часом подати на затвердження Конґресу пакет допомоги Україні, а також пакет допомоги Ізраїлю. Він не прокоментував, чи це буде об’єднаний пакет, а також, яку саме форму він матиме. Також він вкотре наголосив на тому, що допомога Україні зараз є в інтересах США і вимагає набагато менше ресурсів, ніж могло би бути, якби Росія потенційно змогла перемогти Україну і поширити свою аґресію на інші країни в Європі, включно з потенційною необхідністю включення американських військ до безпосередніх бойових дій. *(„Голос Америки”)*

■ МекКонел підтримує допомогу

ВАШІНҐТОН. – Провідник республіканців у Сенаті Мич МекКонел підтримує допомогу Україні і пов’язує це з допомогою Ізраїлю на тлі нової війни на Близькому Сході. Він написав коментар 9 жовтня в газеті „Вол Стріт Джотнал”, в якому ствердив: „Світ знов побачив обличчя зла. Ті, що благословенні проживати на демократичному Заході мусять зрозуміти, що це варварство, подібно як війна Росії проти України, загрожує нам всім”. Ізраїль звернувся за специфічною військовою допомогою до США. Білий Дім сказав, що йому не треба згоди Конґресу, щоб надавати цю допомогу. Прохання Ізраїля за 155-міліметровими снарядами може піти врозріз із проханням України, бо Київ дуже відчуває брак цієї амуніції. Відразу після нападу Росії на Україну минулого року США хотіли передати Україні 155-міліметрові снаряди, які знаходилися на складі в Ізраїлі. Хоч ці снаряди не належали Ізраїлю, ізраїльський уряд не хотів виконати бажання Вашінґтону. Це привело до переговорів, внаслідок яких передано Україні меншу кількість цієї амуніції. Урядовці США відмовилися сказати, скільки ще цих американських снарядів залишилися в Ізраїлі, але один посадовець сказав, що поважна кількість їх находиться в країні. *(„The Washington Post”)*

■ Помер визначий математик

БРИН МАР, Пенсильванія. – Юджініо Калабі, визначний математик, професор-емерит Пенсильванського університету й ветеран, помер 25 вересня в Брин Марі, на передмісті Філядельфії. Народжений в Італії, ще шестилітнім хлопцем він виконував складні математичні підрахунки й дискутував про математичні теорії. Ю. Калабі втік з родиною до Франції в 1939 році, а через рік прибув до США. У 1943 році був покликаний до Армії США і відбув два з половиною років служби як перекладач в Німеччині та Франції. Він здобув докторат з математики на Прінстонському університеті в 1950 році, провів три десятиліття в Департаменті математики цього університету, який надав йому почесний докторат з наук в 2014 році. Ю. Калабі став відомим на цілий світ в галузі диференціяльних рівнянь та в інших складних математичних ділянках. Його колеґи називають його вклад в математику й фізику „революційним” і „транфромаційним”. Ю. Калібі отримав багато відзначень, був членом багатьох наукових товариств і отримав найвищу відзнаку Італії – орден Заслуги. Він прожив з дружиною Джуліяною 71 рік. Вони мали велику родину. *(„The Philadelphia Inquirer”)*

1932–1933 – вічна пам’ять і вічний біль

Петро Часто

Група учасників зустрічі з проф. Володимиром Сергійчуком (четвертий зліва), перший праворуч – о. Дмитро Касіян.

З жовтня перед громадою, згуртованою довкола Українського католицького собору Входу в храм Пресвятої Богородиці у Норт-Порті, Флорида, виступив з лекцією, а швидше – зі щирою розповіддю про власну наукову і життєву місію-покликання – київський професор-історик Володимир Сергійчук, один з найприскіпливіших і найплідніших дослідників Голодомору-геноциду в Україні 1932-1933 років.

Організувало цю зустріч, за сприяння о. Дмитра Касіяна, подружжя Петро і Оксана П’ясецькі – одна з тих багатьох американсько-українських родин, котрі не дають англомовному світові забути про непростимий сталінський злочин масового винищення українського народу.

Тим часом в українському світі все ще не втратило гостроти запитання: що саме не можна забувати? Загальний факт цього злочину вже всіма визнаний. Наприкінці 1980-их цього факту не заперечувала вже й совєтська влада – занадто багато доказів містилося у літературі, виданій поза Совєтами. Згадаймо „Жовтий князь“ Василя Барки, „Марію“ Уласа Самчука, „Жнива скорботи“ Роберта Конквеста, книжку Джеймса Кровла про брехливого кореспондента „Ню-Йорк Тамс “ в Москві Волтера Дюранті, котрий, на догоду Сталінові, заперечував голод в Україні.

У 1981 році Науковий інститут Гарвардського університету започаткував програму досліджень Голодомору, наступного року там побачила світ книжка Джеймса Мейса про комуністичну тиранію в Україні після поразки Української революції 1917-1921 років. Далі Дж. Мейс очолив спеціяльну Комісію Конґресу США з розслідувань обставин Голодомору, її знаменитим вислідом стали у 1990 році три томи „Усної історії“ – свідчення людей, котрі чудом вижили в роки смертельного голоду. Однак, висновок Комісії щодо істотного питання – кількости жертв – не містив конкретики: „Кількість жертв голоду в Україні становить мільйони“.

Відтак поволі, завдяки невідступності багатьох вірних правді дослідників, прийшло до визнання, що Голодомор 1932-1933 років був геноцидом, тобто свідомим знищенням українців яко нації. На сьогоднішній день вже 24 країни світу офіційно, через свої парляменти, визнали, що це саме так – був геноцид.

Професр В. Сергійчук, ґрунтуючись на власних розстеженнях, називає шість неспростовних ознак геноциду: тотальне відібрання владою хліба від українських селян; заборона шукати харчів в інших реґіонах СРСР; замовчування факту масового голоду; відмова Сталіна від допомоги з Заходу; наступ на „українізацію“, котра нібито винна в „саботажі хлібозаготівель“, і нарешті так зване „дописелення“, тобто заселення вимерлих українських територій росіянами і білорусами.

Після міжнародного визнання геноциду бракує єдиної „крапка над і“ – остаточної цифри жертв. Професор В. Сергійчук пояснює, чому це важливо: тому що це святий борг живих перед убитими голодом, перед кожним з них. Не дорахуватися хоч би одну жертву – тяжкий гріх, людський і науковий.

В нашій діяспорі усталилася, базована на дослідженнях Тимофія Соснового, цифра – 7,521 мільйона осіб. Вона узгоджується з архівними документами Міністерства закордонних справ Німеччини довоєнного періоду, де йшлося про цифру – „від семи до десяти мільйонів“.

Незалежно від цих небезпідставних припущень, у 2009 році в Україні було порушено кримінальну справу щодо обставин масового голоду і його призвідців. У вересні 2021 року заступник голови Міжнародної асоціяції дослідників Голодомору-геноциду генерал Служби безпеки України Микола Герасименко представив ґрунтовне дослідження „Геноцид українців 1932-1933 років за матеріялами досудових розслідувань“. Жертви там окреслені цифрою – 10.5 мільйона осіб. Крім генерала Герасименка і доброго десятка фахових істориків, в групі працювало 90 слідчих.

Й от після цього всього виявляється, що совєтське минуле, з його антилюдяною ідеологією і вщент спотвореними інтерпретаціями реальних подій, ще багатьох в Україні „тримає за поли“. Зокрема, на жаль, відомих істориків. Вони все ще, так виглядає, догоджають Москві – чи ще комусь? – в її спробах переконати світ, що голод стосувався всього СРСР, і що росіяни та інші республіки потерпіли від нього не менше. Для України визначили висмоктану з пальця цифру: 3.5 мільйона жертв.

(Закінчення на стор. 5)

Турбота про ментальне здоров’я

Світлана Орел

„Стежка до ментального здоров’я“ у Кропивницькому.

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 10 жовтня у місті працював інтерактивний вуличний захід – „Стежка до ментального здоров’я“. У центрі місті проводились мистецькі майстер-кляси, презентації інструментів самодопомоги та підтримки, тестування психологічного стану відвідувачів. Працювали фотозони, батьківські клюби та точки „Спільно“ для дітей.

Свої послуги пропонували осередки, де постраждалі внаслідок війни й всі потребуючі могли отримати психологічну допомогу та підтримку. У Кропивницькому це благодійні фонди “Caritas Kropyvnytskyi”, „Схід SOS“, Слов’янський культурний центр „Задзеркалля“, мобільна бриґада соціяльно-психологічної допомоги для постраждалих від домашнього насильства, громадські організації Центр медико-психологічної допомоги „Компас“, „Десяте квітня“, Центр допомоги врятованим та інші. Загалом було представлено 15 організацій, що турбуються про ментальне здоров’я.

Паралельно у Кропивницькому відбувся форум „Ментальне здоров’я – плекаємо стійкість“. Учасники обговорили важливість збереження психічного здоров’я людей, які постраждали від війни.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Врятовані ікони з Бахмута

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – Військові показали врятовані ними ікони з Бахмута. Їх винесли з-під обстрілів зі зруйнованого будинку і не знайшли власника. Про це розповів військослужбовець Андрій Спіян, який серед купи битого каміння й цегли знайшов обгорілу ікону святого Миколая. Воїни побачилище кілька ікон в сусідніх кімнатах. Їх зберегли в сусідньому гаражі. Залишити надбання української спадщини не могли. Всі ікони були написані на початку XIX століття сільськими художниками і належать до народного мистецтва.

Реставратор Черкаського краєзнавчого музею Віктор Крючков розповів: „На забруднення дивитись не треба, бо це оліфа і тут кіптява була. Це 1810-1830 роки з сіл Василькове або Лебедина Шполянського району. Це були сільські художники і вони малювали ці ікони".

Всі релігійні знахідки з Бахмута зберігатимуться у Черкасах у капличці для військових, розповів військовий капелян Олександр Філоненко: „Чим цінна духовно ця подія, що ці ікони були врятовані. Якби наші воїни цього не зробили, то вони б були знищені. Поки триває війна, вони будуть у капличці, а потім їх подальшу долю буде вирішувати керівництво наше і духовне".

Воїни, які знайшли ікони в Бахмуті. Посередині – військовий капелян Олександр Філоненко.

Врятовані ікони. (Фото: Олександр Костирко)

Відкрили каплицю в Тишківці

Світлана Орел

ТИШКІВКА, Кіровоградська область. – 1 жовтня у селі відкрили каплицю та скульптуру на честь Покрови Пресвятої Богородиці. Автор цього комплексу – український скульптор і художник Петро Антип, відомий тим, що створив найбільшу картину світу „Космогонія" загальною площею 2,000 квадратних метрів. У липні проєкт було презентовано в Українському домі у Вашінґтоні, а до цього – у німецькому місті Патерборні.

Освятив каплицю та пам'ятний знак керуючий Кропивницькою єпархією Православної церкви України, архиєпископ Кропивницький і Голованівський Марк. Як повідомив голова громади Ігор Забажан, релігійний комплекс звели за рахунок мецената Станіслава Мартинова, керівника сільськогосподарського підприємства „Аґроресурс".

І. Забажан також зазначив, що з ініціятиви С. Мартинова каплицю у пам'ять загиблих воїнів (у громаді їх уже понад 60) також відкриють у селі Йосипівці.

Каплиця в Тишківці. (Фото: Олександра Ільченко)

1932–1933 – вічна пам'ять...

(Закінчення зі стор. 4)

З якогось дива на цю просто таки брутально применшену цифру погодилися й окремі гарвардські україністи. Професор В. Сергійчук розповів, як напередодні відкриття в листопаді 2015 року у Вашінґтоні Меморіялу жертвам Голодомору прихильники „московської цифри" привезли з Києва до Америки листа з пропозицією говорити на відкритті про 3.5 мільйона жертв. І цей лист підписали наші вчені з Гарварду, не знати заради чого додаючи „ложку дьогтю" до минулих титанічних проукраїнських наукових і громадських зусиль і досягнень славнозвісного університету.

Як випливає з розповіді проф. В. Сергійчука, котрий цій архіважливій темі віддав багато часу і сил, днюючи і ночуючи в десятках архівів по різних країнах, боротьба за правду триває.

Хто переможе – інтелектуальна і чисто людська чесність чи безчестя, вбране в наукові шати?

АМЕРИКА І СВІТ

■ Північна Корея допомагає Росії

СЕУЛ, Південна Корея. – Центр стратегічних і міжнародних студій (CSIS) у Вашінґтоні видав звіт 6 жовтня, в якому вказує, що Північна Корея надає амуніцію Росії. Спекуляції про це зросли минулого місяця, коли диктатор Північної Кореї Кім Чен Ин приїхав до Росії на зустріч з президентом Володимиром Путіном і вони відвідали ключові військові місцевості. Аналітики підозрівають, що Кім хоче отримати заавансовану російську технологію для своєї ядерної програми в заміну за амуніцію для Росії. CSIS гадає, що Північна Корея доставляє зброю та амуніцію Росії. Одначе, звіт підкреслює, що немає повної певности в цьому, бо обидві країни приховують свою співпрацю. Звіт вказує на „драматичний та бепецедентний зріст рівня залізничного руху" між обома країнами. США та Південна Корея перестерігали, що будуть наслідки для Росії та Північної Кореї, якщо відбудеться така передача зброї, яка порушує резолюцію Ради безпеки ООН, яка забороняє всяку торгівлю зброєю з Північною Кореєю. США вже звинувачували Північну Корею, що вона надає амуніцію, гарматні снаряди та ракети Росії. Вони правдоподібно є копіями амуніції зі радянських часів. Посадовці Південної Кореї сказали, що північнокорейська зброя, надана Росії вже була використана в Україні. *(„Associated Press")*

■ Смертельний землетрус в Афганістані

ГЕРАТ, Афганістан. – Другий великий землетрус силою 6.3 балів прокотився Афганістаном 11 жовтня, лиш чотири дні після того, як подібний землетрус в цьому самому районі спричинив смерть понад 1,000 осіб. Епіцентр другого землетрусу був 17 миль на північ від міста Герат. Епіцентр першого землетрусу 7 жовтня був у сільському районі Зіндаджан, 25 миль від Герату. Афганістан часто потерпає від землетрусів, особливо в районі близько стикання Евразійської та Індійської тектонічних плит. *(„BBC")*

■ Оголосили надзвичайний стан

БРАТІСЛАВА. – У столиці Словаччини оголосили надзвичайний стан. Причиною цього став високий рівень так званої транзитної міґраційної хвилі, яка захопила Братіславу, написали 7 жовтня місцеві ЗМІ. „Внаслідок того, що навколишні країни закрили свої кордони, в столиці починають концентруватися більші групи міґрантів включно з маленькими дітьми та їхніми матерями", – сказав речник міської управи Петер Бубла. За його словами, оголошення надзвичайного стану сприятиме ефективнішому наданню допомоги біженцям. Йдеться передусім про забезпечення біженців їжею і ліками. Поліція повідомила, що тримає ситуацію з транзитними міґрантами під контролею. *(Радіо Свобода)*

■ Ватикан засудив напад на Ізраїль

ВАТИКАН. – Державний секретар Ватикану кардинал П'єтро Паролін висловив скорботу Папи Франциска з приводу трагічних подій на Святій Землі. „Тероризм, насильство, варварство та екстремізм руйнують законні прагнення палестинців та ізраїльтян", – наголосив кардинал, закликаючи усіх докладати зусилля у подолання конфлікту. Він це сказав 9 жовтня на відкритті міжнародної конференції на тему „Нові документи понтифікату Папи Пія XII та їхнє значення для єврейсько-християнських відносин: діялог істориків і богословів", що відбулася у Папському Григоріянському університеті. Державний Секретар запевнив, що „Святий Престол з глибоким і серйозним занепокоєнням стежить за війною, яка була спровокованою, в якій також гине багато палестинців у Ґазі, багато осіб залишають свої домівки та отримують поранення. Наша близькість та молитви також спрямовані до їхніх родин та всіх цивільних осіб, абсолютно невинних". Кардинал вказав на необхідність „створити умови, які дозволять жити в справедливості", і що „спосіб вирішити цю трагічну проблему відносин між палестинцями та ізраїльтянами слід знайти на основі справедливости". *(„Vatican News")*

Календар і психологія

Історія людства є також історією вдосконалення календарів – щоразу вони, починаючи з античного світу, ставали точнішими у вимірюванні часу. Ця точність – об'єктивна вимога астрономічної науки і не може залежати від наших суб'єктивних „подобається – не подобається". Саме так сьогодні ми повинні сприйняти давно назрілий реформаторський крок наших Церков. 6 лютого цього року Архиєрейський Синод Української Греко-Католицької Церкви ухвалив, що від 1 вересня Церква переходить на Григоріянський календар для нерухомих свят, тобто у зв'язку з цим святкуватиме Різдво не 7 січня, а 25 грудня. А дещо пізніше, 24 травня 2023-го, в унісон рішенню греко-католиків, це саме вчинив Архиєрейський Собор Православної Церкви України.

Це, без перебільшення, велика історична подія: українські християни святкуватимуть з усім християнським цивілізованим світом, а не з Москвою.

Але що злого було з Юліянським календарем, за котрим жило все східне християнство, починаючи від першого Нікейського собору у 325 році? Знов таки – нічого суб'єктивного, лише потреба логічно узгодити з новішими досягненнями астрономічної науки. Річ у тім, що юліянський рік, тривалістю у 365 днів і шість годин, довший за астрономічний сонячний рік на 11 хвилин і 14 секунд. За 1500 літ календар відстав від точного часу аж на 10 днів. І цю помилку виправила реформа, здійснена у 1582 році Папою Григорієм XIII.

Легко зрозуміти, чому далеко не всі країни кинулся негайно впроваджувати Григоріянський календар. Бо вже давалася взнаки традиція. Люди схильні до традицій, бережуть їх, виховують в цьому дусі дітей, особливо коли йдеться про святкування релігійних свят. Релігієзнавці і соціяльні психологи недарма стверджують, що в дуже багатьох людей релігійне почуття значною мірою посилюється у дні свят. Відтак той день, тобто та певна дата, сама по собі набуває сакрального змісту.

Саме тому ми, українці, так зрослися з Юліянським календарем. Різдво Христове психологічно сильно пов'язане з днем 7 січня.

І не тільки ми одні. Грецька Православна Церква, наприклад, вже сто років тому перейшла на Григоріянський календар для нерухомих свят, але в країні досі є християнські громади, котрі зберігають вірність „старому стилеві", тобто Юліянському календареві. Чи це гріх? Ні, звичайно ж. Просто відставання від правильнішого вимірника часу. І коли якась українська душа одізветься теплою пам'яттю на дату 7 січня, то хто може осуджувати її?

На жаль, покищо нерозв'язаною залишається проблема рухомих свят, зокрема Воскресіння Христового. Полягає вона в тому, що Юліянський календар пов'язаний з непорушною догмою: Великодень святкується тільки після єврейської Пасхи. У Римо-Католицькій Церкві ця догма відсутня.

Значить, мусить врешті-решт знайтися якийсь здоровий компроміс, адже, за всієї важливости точного вимірювання часу, єдність Христової Церкви все ж важливіша.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка
Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website:** www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $90.00 на рік, $50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $80.00 на рік, $45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – $40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 • **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріялах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода" або його видавця.

ІСТОРІЯ

Володимир Романюк обраний Патріярхом 30 років тому

Марія Срібна

Облачення Патріярха Володимира з колекції Національного музею історії України.

21 жовтня 1993 року на Всеукраїнському православному соборі Володимира Романюка було обрано Патріярхом Київським і всієї Руси-України Української православної церкви Київського патріярхату (УПЦ-КП).

Вже наступного дня новообраний Патріярх поклав квіти до пам'ятників святому Володимиру, Тарасові Шевченку та жертвам Голодомору. А 24 жовтня у Софіївському соборі відбулася його патріярша інтронізація.

Патріярх Володимир відіграв велике значення у відродженні релігійного життя в перші роки незалежности України. Переживши заслання, репресії та утиски, він зумів зберегти віру в серці та долучитися до відновлення церковної діяльности в державі. Саме йому належать слова: „Ніколи незалежність України не буде повною, якщо 60 відсотків її православних належатимуть до іншого духовного центру, як це ми маємо тепер з Українською православною церквою Московського патріярхату. Тому єдиним нашим порятунком у даній ситуації є об'єднання всіх православних України саме довкола Києва як нашого духовного центру, нашого національного Єрусалима".

Народився Патріярх Володимир (у миру Василь Романюк) 9 грудня 1925 року в селі Хомчин Косівського повіту (тепер Івано-Франківська область). У 1944 році засуджений сталінським режимом на багато років ув'язнення за участь у національно-визвольній боротьбі. До 1953 року перебував на копальнях на Колимі, опісля був на засланні в Магадані, де познайомився зі своєю майбутньою дружиною Марією Антонюк, засудженою за зв'язки з УПА. У 1958 році подружжя повернулося в Україну та оселилося у Косові, де у них народився син Тарас.

В. Романюк закінчив Вищі богословські курси в Івано-Франківську, згодом Московську духовну семінарію. У 1964-1972 роках служив священиком на Івано-Франківщині, де став духівником і охрестив багатьох відомих українських діячів, зокрема, В'ячеслава Чорновола.

20 січня 1972 року засуджений на сім років позбавлення волі та три роки заслання за активну правозахисну діяльність та відстоювання прав українських православних віруючих; перебував у таборах Мордовії та Якутії. У 1976 році на засланні проголосив свій перехід до Української автокефальної православної церкви (УАПЦ). Митрополит УАПЦ Мстислав (Скрипник) виступав на захист ув'язненого священика перед урядами різних держав. З 1976 року за його розпорядженням о. Василя Романюка почали поминати в українських православних церквах діяспори.

Незважаючи на заслання В. Романюк, продовжував правозахисну діяльність, а у 1979 році увійшов до Української Гельсінкської групи. У 1981 році у США вийшла друком книга творів Романюка „Voise in the Wilderness" („Голос у пустелі"), яка привернула увагу багатьох людей у різних країнах. Зі спогадів Тараса Романюка, який деякий час був із батьком на засланні „особливо не подобалося органам те, що батько отримував масу кореспонденції з різних країн світу, в основному від віруючих: українців діяспори, протестантів, католиків та інших груп людей, які таким чином висловлювали батькові моральну підтримку". В радянський період він став голосом репресованого духовенства.

У лютому 1982 року В. Романюк повернувся в Косів, де мешкала його родина. Перебував під адміністративним наглядом та був позбавлений права на службу в церкві.

У 1987 році В. Романюк написав відкритого листа екзархові УПЦ в Україні Митрополитові Філарету з закликом повернення українській Церкві національних святинь – Києво-Печерської лаври та Софії Київської, відкриття духовних семінарій з українською мовою викладання. Того ж року о. Василь отримав дозвіл на виїзд за кордон. Він переїхав у Канаду, де понад два роки служив в парафіях УАПЦ та зустрічався з видатними релігійними і державними діячами країн Заходу.

У 1990 році, вже в Україні, о. Василь був возведений у сан архимандрита з чернечим ім'ям Володимир (на честь святого Володимира-Хрестителя) і прийняв архиєрейське свячення з титулом єпископа Ужгородського і Виноградівського. А пізніше – Архиєпископ Вишгородський і Білоцерківський, вікарій Київський УАПЦ.

24 червня 1990 року у Києві Владика Володимир освятив жовтоблакитний прапор, який того дня вперше вивісили над міською радою Києва (зараз прапор зберігається в колекції Національного музею історії України). У 1991 році він очолив місійний відділ Патріярхії УАПЦ та став одним із провідників руху за помісну Українську православну церкву. 25-26 червня 1992 року в Києві відбувся Всеукраїнський пра-

(Закінчення на стор. 7)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Українець з Харківщини

Українці в Сакраменто відзначили 5 серпня роковини смерті Івана Беспалого. Цей звичайний селянин, щирий патріот України, народився у 1936 році і прожив свої молоді роки на Харківщині. Іванова родина пережила колективізацію, розкуркулення, голод і сталінські репресії, а під час Другої світової війни виїхала до Европи, потім – у Канаду. Іван до 1970-их років залишався в Україні. Йому довелось пережити знущання і катування КҐБ з приводу виїзду його батьків з СРСР. Старший Іванів брат в тих умовах повністю русифікувався і навіть змінив прізвище: був Дмитро Беспалий, з'явився Дмитрий Беспалов. Це стало причиною відчуження братів і майже повного припинення спілкування між ними.

Опинившись у Канаді, Іван і його сім'я зіткнулись з усіма труднощами, які доводиться долати еміґрантам. Допомогла невичерпна працьовитість, властива українцям. Іван важко працював спочатку в Канаді, а з 1990-их років у США. Невтомний українець власноруч побудував у Каліфорнії будинок, посадив багато фруктових дерев, невтомно доглядав їх, пригощав друзів і знайомих вирощеними фруктами і ягодами.

До останнього дня свого трудового життя Іван допомагав у міру своїх можливостей рідним і знайомим в Україні, а після нападу Росії на

Св. п. Іван Беспалий

Україну в 2014 році постійно підтримував українську армію. Іван реґулярно читав „Свободу", слідкував за подіями в Україні. За його словами у передмісті Харкова, де він жив, все населення було україномовне. Росіяни там з'явилися тільки після голоду 1933 року. Отже, твердження сучасних яничарів про те, що Харківщина російськомовна – безглуздя. Але в Україні більшість населення – патріоти своєї батьківщини. Приклад харків'янина Івана Беспалого це підтверджує і вселяє надію, що у майбутньому Україна буде українською.

Юрій Гелетюк

Щедрі руки Ірини Кухарчук з Рівного

З визнанням щоразу дізнаюся про нові благодійні акції Ірини Кухарчук з Рівного, яка очолює заклад дошкільної освіти № 17 „Вишенька".

4 вересня в закладі „Вишенька" і біля нього відбувся благодійний Першовересневий ярмарок на підтримку ЗСУ. Смаколики, вироби, сувеніри, поробки надали працівники дитячого садка. Їх купували родини, перехожі, сусіди. Виторгували 11,500 грн., які поділили порівну для медиків 117-ої бриґади (ініціяторка збору Катерина Марчук) і Благодійним фондом „Відповідальні українці" – на дрони.

Таких акцій було чимало цього року. В липні провели терміновий збір для 104-ої бриґади, 59-го батальйону. Анатолій Демчук, батько Ірини, та його побратими на Донецькому напрямку потребували авто. Багато небайдужих людей долучилися до збору для воїнів, які щоденно тримають оборону.

Також у липні було оголошено збір на „Картку довіри до Ірі". 15-та окрема бриґада артилерійської розвідки просила придбати гуму на два колеса, два амортизатори до бойового авта Iveco та „хоч якийсь нехитрий набір інструментів". Зібрали 12 тис. грн.

У березні Ірина брала участь у молитовній прощі до Святогірського монастиря на чолі з митрофорним проєреєм, о. Миколою Капітулою, головним координатором паломницького центру „Воскресіння",

З благословення Митрополита Рівненського і Острозького Іларіона.

Святогірський чоловічий монастир Положення ризи Діви Марії розташований посеред лісового масиву на вершині Святої Гори. У роки радянського терору паломництво на Святу гору було заборонене, каплицю було знищено, джерело засипано.

Селяни з села Ушні на чолі зі священиком Мар'яном Балашем збудували дерев'яну каплицю. Розпочалися прощі до Святої гори. У 2002 році заклали монаший дім і церкву Положення Ризи Пресвятої Богородиці.

Навіть рясний дощ не зміг затьмарити тих піднесених почуттів духовної радості, які відчувалися в Святогірській обителі.

Протягом дня прочани посилено молилися за перемогу над ворогом, благаючи Господа про захист і силу для українських мужніх захисників.

У червні на Херсонщину відправили велику допомогу. У акції брали

Ірина Кухарчук

участь не лише колектив „Вишеньки", а й інші дошкільні заклади, директор будинку культури „Хімік" Олександр Подганюк, вихователька Анна Луцюк та її команда, Василь Євтушок, Катерина Марчук, Оксана Березовець, Іванна Савчук з родиною, Усі були поруч п'ять днів. На „Картку довіри до Ірі" надійшло 96,590 грн. Значні суми пожертвували Марія Батарчук і Дмитро Резінець – переселенці з Херсонщини), Олена Філіпченко, Марія Агеєва, Вадим Вербицький.

Придбали човен надувний з мотором, лопати совкові, ліхтарі , засоби від комарів, ліки, продовольство, пальне для авт на Херсон.

Завантажено три 20-тонні фури, два автобуси.

Все доставлено за потребою не тільки в Херсон, а й у довколишні громади.

Придбали необхідний крам для захисників з військової частини А 4832 (багато військових з Рівненщини в цій частині воюють) під Бахмут.

У вересні „Вишенька" почала благодійний збір на іменний ударний дрон, який буде відправлено в зону бойових дій. Для цього

оголошена безпрограшна льотерія (ціна квитка 100 грн.). Підтримали акцію Тамара Салімова, Максим та Іра Кудрявцеви. Було

продано 196 льотерійок, зібрано 20,500 грн., які відправлено на рахунок Благодійного фонду „Відповідальні українці". За ці кошти придбано дрон, на якому буде написано від кого. Брали участь мешканці сіл Вовкоші та село Невірків, Дарина Мельянчук з Канади з мамою Анею, Микола Омельчук з сестрою Валею

(Закінчення на стор. 17)

Учасниці благодійної акції „Вервечка добра".

Євреї стали волонтерами

Пропонуємо підтримати популяризацію волонтерського руху в Україні, який тримає тил і допомагає якнайшвидше наблизитися до перемоги. Пропонуємо опублікувати вістку про документальний фільм про українських волонтерів "UA2022", який випустила команда добровольців за підтримки ведучої міжнародної благодійної організації "Джойнт" і онлайн-телебачення "JCC Online".

Героями стрічки стали волонтери всеукраїнської організації "Volunteer Community Ukraine", центри якої працюють у 25 містах, а також інших єврейських організацій, що діють на території України, з найгарячіших реґіонів нашої країни – Кривого Рогу, Одеси, Запоріжжя і Харкова.

Олексій Лідовський, автор ідеї і керівник проєкту, волонтер: "UA2022" – це не просто фільм, це – документальний свідок нашого часу. Він відкриває завісу над тим, як єврейські громади та євреї України згуртувалися навколо волонтерської діяльности, щоб прийти на допомогу у години лиха".

Скачати фільм та постери можна у медіакіті за цим посиланням:

https://drive.google.com/drive/folders/17n9AhTvPwl2Uv-zNCp2ENDr4sqNZ4IRd?usp=sharing

Тетяна Долгієр,
електронна адреса:
jdc.prioritet@gmail.com

Доповнення

6 жовтня у „Свободі" вміщено рецензію на книжку Зеновії Ханас „Чотири ватри. Дослідницька повість про дитячі та юнацькі роки Степана Бандери та його друзів-побратимів". Книжку можна придбати у авторки. Адреса: zena.khanas@gmail.com

Володимир Романюк...

(Закінчення зі стор. 6)

вославний собор, що об'єднав УАПЦ та частину Української православної церкви Московського патріярхату в єдину УПЦ Київського патріярхату.

З початку 1993 року він став Архиєпископом Львівським і Сокальським, членом Священного синоду УПЦ КП.

Ще в 1994 році він казав про необхідність служіння на сході України, про небезпеку для нашої держави, якщо не вдасться повернути східняків до українського коріння.

14 липня 1995 року Патріярх Володимир помер. Офіційна причина смерті – хронічна ішемічна хвороба. Похований на Софійській площі в Києві.

У колекції Національного музею історії України зберігаються деякі матеріяли Патріярха Володимира (скуфія, фотографії, сакос, єпитрахиль, великий омофор, пояс, поручі та палиці).

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Про о. Гончаренка говорили в Товаристві „Свята Софія“

Дослідник історії українців Пенсильванії Юрій Данилів. (Фото: Галина Василиця)

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 28 вересня відбулася заключна доповідь в рамках осіннього семестру викладів Релігійного товариства українців католиків „Свята Софія“ США за підтримки Осередку праці Наукового товариства ім. Шевченка у Філядельфії. Лекцію „Отець Андрій Агапій Гончаренко: козак, мандрівник, патріот“ виголосив дослідник історії українців Пенсильванії Юрій Данилів.

Як зазначив доповідач, життя о. Гончаренка – це приклад відданости та любови до свого українського народу. Він був першим іміґрантом з-посеред русинів, галичан та лемків, який назвав себе українцем. А. Гончаренко народився в селі Кривині Київської губернії 19 серпня 1832 року в багатодітній родині православного священика о. Онуфрія Гончаренка та Євдокії, яка походила з козацького роду Богунів. В 1853 році закінчив Київську духовну семінарію, прийняв чернечий сан з ім'ям Аґапій і того ж року був призначений до Києво-Печерської лаври. Чотири роки праці в Лаврі та подорожі до різних монастирів утвердили його в необхідності звільнити Церкву від царської адміністрації та привести до відродження ідеального життя ченців, а головне – звільнити селянських кріпаків з неволі. У цей час він познайомився з Михайлом Драгомановим, Пантелеймоном Кулішем, Тарасом Шевченком.

В листопаді 1857 року Митрополит Філарет делеґував Гончаренка до Греції. Будучи вродженим лінґвістом (володів дев'ятьма мовами), в Атенах Агапій вивчав грецьку культуру, опановував мови східних народів, як і рівнож вивчав англійську. За антицарську позицію був заарештований з вироком заслання у Сибір, проте долею випадку звільнений 16 лютого 1860 року. Відтак, А. Гончаренко, за голову якого царська влада визначила нагороду в розмірі 5,000 рублів, опинився у Лондоні. Наступного року він подався на Близький Схід, далі до Греції, де був висвячений на священика 25 січня 1862 року. Далі мандрує до Єрусалиму, Єгипту, Малої Азії, а звідти в 1865 році – до Бостону. Відтак, переїжджає до Ню-Йорка, де при одній з найстарших єпископальних церков міста гуртує членів православної громади, нав'язує знайомство з Американським біблійним товариством, розгортає видавничу справу, одружується з італійкою Альвіною Чітті.

4 жовтня 1867 року з дружиною та з друкарнею о. Агапій переїхав до Каліфорнії та осів у Сан-Франциско. Того ж року о. Гончаренко став редактором двомовного англо-російського часопису “Alaska Herald “, який виходив до 19 квітня 1872 року. Тодішний двотижневик містив рівнож статті українською та іншими слов'янськими мовами, у в тім поезії Т. Шевченка, статті про боротьбу гетьмана Івана Мазепи під Полтавою, про Миколу Гоголя та його повість „Тарас Бульба“ та ін. В 1867-1872 роках о. Гончаренко служив для греків та слов'ян, які мешкали у Сан-Франциско. Тут вів активну громадську та наукову діяльність.

Після продажу Аляски о. Агапій виступав проти експлуатації, якої зазнавали корінні народи з боку американських компаній та американської військової адміністрації. Він був переконаний, що серед цього автохтонного населення були й українці: після зруйнування Запорізької Січі козаки шукали вільних земель в басейні Дунаю, на Кубані, деяка частка опинилася навіть у Камчатці, а відтак – на Алеутських островах, на Алясці і рівнож у Каліфорнії. За цю антиурядову позицію 1872 року о. Аґапія позбавлено фінансової допомоги.

Після невдалих спроб осісти на Алясці о. Гончаренко придбав 53-акрову посілість поблизу Сан-Франциско і назвав цей хутір „Україна“. Тут подружжя Гончаренків прожило решту свого життя, продо-

(Закінчення на стор. 9)

EFFECTIVE 09/13/2023

YOUR RETIREMENT GOALS JUST GOT BETTER

MYGA
MULTI-YEAR GUARANTEED RATE

NEW PRODUCT
5-YEAR
5.25%

3-YEAR
4.75%

Great rates you can rely on...
UNA is here for you!

LONG-TERM ANNUITIES

5.50%* 5 YEAR 2ND YEAR 5.00%

5.75%* 7 YEAR 2ND YEAR 5.00%

8.00%* 9 YEAR

* FIRST YEAR RATE.

MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.
RATES SUBJECT TO CHANGE.
NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

STAND WITH UKRAINE

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 800-253-9862 • INFO@UNAINC.ORG • WWW.UNAINC.ORG

Атака на Ізраїль...

(Закінчення зі стор. 1)

Нетаньягу терміново скликав воєнно-політичний кабінет (вузький склад уряду) та заявив, що Ізраїль перебуває у стані війни.

Напад виявився неочікуваним для ізраїльської армії та служб безпеки. Надто обставини початку аґресії нагадують події 50-літньої давнини, з різницею в один день – кровопролитну війну Судного дня, яка розпочалася 6 жовтня 1973 року. Тоді ізраїльська військова розвідка вважала, що арабські держави не ризикнуть напасти, а керівник Моссаду, отримавши інформацію від аґента у Єгипті про дату початку війни, із запізненням проінформував про це Прем'єр-міністра Ґолду Меїр.

Ґолда Меїр та міністер оборони Моше Даян подали у відставку, хоча у висновках розслідування обставин початку війни їм не було висунуто жодних звинувачень.

Теперішня війна проти Ізраїлю, розпочата теж у релігійне свято – день відпочинку та молитов в юдеїв, який цього року ще й співпав зі святом Дарування Тори, є війною такою ж підлою, як і та, що за 18 днів відгриміла 50 років тому і закінчилася перемогою Ізраїлю.

Сучасна Росія знову товаришує з ХАМАСом, її лідери (Ісмаїл Ханія) відвідують Москву, де ледве не цілуються з воєнним злочинцем Лавровим. Звісно, що привітно ставляться до ХАМАСу і в Ірані – ще одній державі з новітньої „осі зла", навіть попри те, що „хамасники" є сунітами, а іранські аятоли – шиїтами.

Отже, в тому, хто і чому атакує Ізраїль разом з ХАМАСом – сумнівів немає і бути не може.

Напад на Ізраїль очевидно матиме свої наслідки для військового та політичного керівництва країни, адже маштаби терористичної атаки вражають, а її підготовка чомусь пройшла повз увагу уряду і відповідних спеціяльних служб.

Речники ХАМАСу закликали всіх арабів взятися за зброю. Навряд чи цей заклик знайде відгук у переважної кількості ізраїльських арабів, які цілком вдоволені життям і не збираються міняти заможне та безпечне життя ізраїльських громадян на непевне існування у терористичному ХАМАСі.

Картини звірств палестинців, які вбивають жінок і дітей, ґвалтують і глумляться над тілами жертв, поширені мережами самими терористами (мабуть, для „підняття бойового духу) шокували і цивілізований світ теж. Сподіваймося, що наслідки такої війни, настануть й для консолідованої політичної позиції країн Заходу, які десятиліттями намагалися відкласти вирішення міжнародних конфліктів, зокрема, і палестино-ізраїльського у довгі шухляди ООН.

Нинішній напад терористів на Ізраїль стоїть у одному ряду із терористичними атаками на США 11 вересня 2001 року, з нападом Росії на Грузію у 2008-му, із анексією українського Криму у 2014-му та із розв'язаною росіянами 2022 року повномасштабною війною проти України. Росія нахабним чином відреаґувала на криваву атаку ХАМАСу через експрезидента Дмітрія Мєдвєдєва, звинувативши у цьому США. Путінський поплічник прозоро натякнув, що напад ХАМАСу є відповіддю на американську допомогу Україні, а наступним кроком може бути провокація громадянської війни у США.

Атака на Ізраїль, поза всяким сумнівом, має тегеранське та московське підґрунтя. Саме їм вигідна дестабілізація Близького Сходу. Довготривалий мир Ізраїлю з його арабськими сусідами, укладені 2019 року „угоди Авраама" про нормалізацію стосунків з арабськими державами Середземномор'я та Затоки, різко обмежує вплив Ірану та Росії у цьому реґіоні. Перебіг подій на українсько-російському фронті примушує московських ляльковиків смикати за мотузки своїх маріонеток, спонукаючи їх на конфронтацію з прикордонною вартою Заходу. Бувши не в змозі прорвати український фронт, новітні варвари атакували Ізраїль, що є непотопаючим авіаносцем цивілізації на Близькому Сході – одному з ключових реґіонів світу.

Напад на Ізраїль, звичайно ж, буде відбитий, сили терористів знищать, а штаби дезінтегрують. Армія оборони Ізраїлю неодноразово доводила, що вона є і залишається однією з найефективніших та найбільш боєздатних армій у світі. Цей напад – спроба спонзорів ХАМАСу, в особі Росії та Ірану, розіграти карту арабської солідарності та знову посварити Ізраїль з його сусідами.

Прикро, що ізраїльтяни зазнали неспровокованої та кривавої терористичної атаки. Українці, напевно, як ніхто інший, розуміють цю біду та співчувають ізраїльтянам. Відео з Ізраїлю, де знято сцени вбивств цивільних жителів, нагадують такі самі жахливі картини різанини, що влаштували росіяни у перші ж дні вторгнення в Україну – у Бучі, в Ірпені, на Житомирській трасі, повсюди, де б вони не були. Бажаємо ізраїльтянам з найменшими втратами та якнайскоріше очистити свою землю від хамасівських вбивць, а керівництву демократичного світу – усвідомлення того, що жодні загравання з терористами та їхніми спонзорами у Кремлі не є і ніколи не будуть ґарантією від нападу, радше навпаки.

* * *

Президент України Володимир Зеленський заявив 7 жовтня: „Через терористичний напад на Ізраїль та загрозу нашим громадянам, які перебувають в Ізраїлі, створено оперативний штаб при МЗС України. Усі служби та посольство відстежують інформацію щодо громадян України, які могли опинитись у небезпеці.

Сьогодні весь світ побачив жахливі кадри з Ізраїлю, як терористи знущаються з жінок, чоловіків, як захоплюють у заручники навіть літніх людей, не жаліючи... Мої співчуття всім, чиї рідні та близькі загинули!

Ми в Україні особливо сприймаємо те, що сталося. Тисячі ракет у небі Ізраїлю... Люди, убиті просто на вулицях... Розстріляні машини із цивільними... Знущання із заручників... Усе це, на жаль, терор приніс і на вулиці українських міст та сіл. Наша позиція абсолютно чітка: у будь-якій точці планети кожен, хто несе терор і смерть, повинен за це відповідати".

* * *

Міністерство закордонних справ України засудило терористичні атаки проти Ізраїлю, включаючи ракетні обстріли цивільного населення в Єрусалимі та Тель-Авіві.

Речник МЗС Олег Ніколенко підтвердив інформацію про загибель двох українок в Ізраїлі. МЗС України радить утриматися від відвідування центральних і південних районів країни й зберігати пильність та уважно відстежувати повідомлення місцевих компетентних органів Ізраїлю.

* * *

Президент США Джо Байден запевнив Ізраїль у підтримці США та заявив про „свою непохитну відданість безпеці Ізраїлю". Про це він повідомив після телефонної розмови з прем'єр-міністром Ізраїлю Б. Нетаньягу.

Ізраїль переходить у наступ

Міністер оборони Ізраїлю Йоав Галант заявив, що країна переходить до повного наступу на сектор Гази. „Я зняв усі обмеження, ми відновили контролю над територією і переходимо до повного наступу", – сказав Й. Ґалант військовим на кордоні з Ґазою.

Ізраїль офіційно оголосив стан війни та мобілізував 300 тис. резервістів для відповіді на терористичну атаку і вторгнення ХАМАС.

Укрінформ

Україна брала участь...

(Закінчення зі стор. 1)

ним результатом III саміту ЕПС є важливі домовленості щодо посилення спроможностей системи протиповітряної оборони України. Про це повідомив Президент В. Зеленський за підсумками саміту.

Крім того, результатом зустрічі з Федеральним канцлером Німеччини Олафом Шольцом стало рішення про те, що німецький уряд працюватиме над наданням Україні ще однієї системи "Patriot".

Під час візити Президента В. Зеленського відбулася авдієнція у Короля Філіпа VI.

Президент висловив подяку Королю Філіпу, королівській родині Еспанії та всьому еспанському народові за незмінну підтримку України. Він відзначив вагому гуманітарну допомогу українському народові та велику увагу до українців, які прибули до Еспанії, рятуючись від російської війни.

Король Філіп VI висловив захоплення українським народом, який чинить спротив російській аґресії. Він наголосив, що підтримка Еспанією України в цій боротьбі ґрунтується на принциповій повазі до суверенітету держав і на неприпустимості збройних аґресій.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

Злочини Росії...

(Закінчення зі стор. 1)

Разом із батьком він повернувся з Польщі і пішов до війська. Батька спрямували в Попасну, де він отримав смертельне поранення.

Син служив до червня. Потім переїхав у Грозу та одружився з Ніною, яка працювала лаборантом у Харківській гуманітарно-педагогічній академії. Від удару загинуло молоде подружжя – Денис і Ніна Козирі.

За даними міністра внутрішніх справ Ігоря Клименка, в селі Гроза проживало 330 мешканців. На поминальному обіді був присутній принаймні один член кожної сім'ї у селі. Є підозра, що удар навів хтось із місцевих мешканців. Оголошена триденна жалоба, з 6 по 8 жовтня.

* * *

6 жовтня російські військові завдали ракетних ударів по Київському та Основ'янському районах Харкова. У першому випадку було влучання в дорогу поруч із житловою забудовою, у другому – в триповерховий житловий будинок. З-під завалів у Слобідському районі дістали тіло 10-річної хлопця та його 67-річної бабусі.

За даними прокуратури, ударів росіяни завдали ракетами „Іскандер".

Укрінформ

Про о. Гончаренка...

(Закінчення зі стор. 8)

вжуючи журналістську діяльність. На схилі яру на хуторі о. Аґапій облаштував „Святу печеру", у якій відправляв Літургії, хрестив, вінчав і молився за Україну. Ця печера, яка служила за каплицю, нагадувала йому життя в Києво-Печерській лаврі. Помер о. Гончаренко 3 травня 1916 року. Похований на своєму хуторі. Завдяки зусиллям української громади під час Другої світової війни корабель був названий "Andreas Honcharenko", а 24 листопада 1997 року штат Каліфорнії поставив історичний знак у Garin Regional Park.

Свою доповідь Ю. Данилів доповнив світлинами з життя та діяльности о. Агапія та цитатами з його публіцистичних творів. На завершення, доповідач відповів на запитання авдиторії.

Товариство „Свята Софія" США

НОВІ ВИДАННЯ

Слово гніву та болю

Володимир Поліщук

Валентина Коваленко. „Вишіптування мокшанської бешихи“. *Черкаси: Видавець Чабаненко Ю., 2023. 72 стор.*

Другий рік триває кривава війна, „гримить над світом люта битва“, кажучи Симоненковими словами, за життя і права України. Таке страшне лихоліття кожна людина сприймає й переживає по-своєму, що й цілком природно. Тим паче талановитий мистець зі своїм загостреним відчуттям і розумінням дійсности. Достеменно знаю, що сам факт війни окремим письменникам ніби поставив загату на творчість суто психологічно. Частині інших, навпаки, ніби проламав ту загату й зумовив особливо плідну творчу працю.

Така преамбула доречна, зокрема, і щодо Валентини Коваленко. Знана поетеса зі своїм цілком оригінальним творчим голосом за понад 10 „довоєнних“ років майже зовсім не писала вірші, переключившись на прозу, дослідницьку й адміністративну роботу. Неодноразово казала, що лірика „не пишеться“. Та варварська московська аґресія посутньо вплинула на письменницю саме як поетесу: на сторінках періодики, у стрічках соцмереж реґулярно стали з’являтися її талановиті й гостроактуальні вірші, народжені з болю та гніву. Зрештою, на другому році

Книга Сергія Мілютіна

війни з’явилася її збірка з доволі цікавою назвою – „Вишіптування мокшанської бешихи“.

Свого часу, особливо після виходу книжок В. Коваленко „Трунок Сварожого рога“ (2002) і „Перелесниця“ (2006), про них і власний поетичний світ цієї авторки не без видимого схвалення (мовлено доволі скромно!) писали і Степан Процюк, і Ніла Зборовська, й Михайло Слабошпицький... Саме перший із них

(Закінчення на стор. 12)

Книга „Місто на поштовій листівці“

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Книгу „Місто на поштовій листівці“ 14 вересня презентовано у обласному краєзнавчому музеї. Це друге і доповнене видання, його автори краєзнавець Володимир Поліщук та колекціонер Юрій Тютюшкін.

Про надбання Ю. Тютюшкіна давно знають у нашому краї. Він не раз представляв фрагменти своїх колекцій (а збирає він не лише листівка, а й багато інших старовинних речей) на виставках, імпрезах, тематичних конференціях. В. Поліщук встиг зарекомендувати себе, як доскіпливий і вимогливий дослідник минувшини краю.

“Три роки тому ми з Юрієм Тютюшкіним видали книгу „Місто на поштовій листівці“, сьогодні презентуємо її друге видання. У ній зібрали всі поштові листівки, які побачили світ до 1917 року з видами нашого міста, так звані документальні. Друге видання ми доповнили 80-ма новими листівками. У книзі загалом зібрано їх 220. Весь матеріял ми розділили за видавцями, які випускали у ті роки таку продукцію, та за роками їхнього виходу. Коли саме з’явилися перша листівка із видом нашого міста, достеменно невідомо”, – розповів В. Поліщук.

Юрій Тютюшкін та Володимир Поліщук під час презентації. (Фото: Ігор Філіпенко)

Нову книгу автори подарували місцевим музеям та бібліотекам.

Книга „За перемогу! За волю народу!“

Євген Лупаков

Зоя Ружин. „За перемогу! За волю народу! Поезія, пісні та проза, написані в дні війни“. *Київ. Видавництво Юрка Любченка, 2022. 156 стор.*

У новій поетично-пісенній збірці поетеса та активна громадська діячка Зоя Ружин представляє читачам поетичний літопис її думок, який значною мірою відображає стан душі українського народу у скрутні для України часи. Несподівана кривава війна, яку розпочала Росія проти українського народу, вразила все світове співтовариство. Особливо шокуючими були для українців і всіх людей доброї волі ті жорстокі знущання над дітьми, жінками, мирними жителями міст Буча та Ірпінь, які явлені озвірілими москалями у своїй безсердечности. Багато міст і сіл стерто фашистами з лиця землі. Такої озвірілости та мародерства не могли очікувати українці від своїх давніх сусідів, яких вважали братнім

Книга „За перемогу! За волю народу!“

Зоя Ружин

народом. Кожного дня навколо Києва й у Києві було чутно вибухи снарядів, безкінечні канонади. Все нові події днів жахливої війни підіймали в душі жінки хвилю обурення та бажання хоч якось підтримати дух наших воїнів-захисників. І самі собою щоденно народжувалися поетичні рядки з переконливою впевненістю та вірою в неодмінну перемогу єдиним союзом Збройних сил України, українського народу і всього світового співтовариства, тих держав, які усвідомлюють небезпеку Росії для миру у всьому світі.

Великий героїзм на захисті незалежности України проявляють воїни-захисники на чолі з командуванням та Президентом України Володимиром Зеленським, який демонструє своє самовіддане служіння незалежності України. Як творча особистість Зоя Ружин відображала у поетичному слові свої враження і переживання, прагнула осмислити те, що відбувається. Так було написа-

(Закінчення на стор. 12)

Складно внести 20% на купівлю нового житла?

SUMA FEDERAL CREDIT UNION

МОЖЕ ВАМ ДОПОМОГТИ

Вперше купуєте житло? Тоді це можливо з першим внеском лише 10% без додаткового страхування PMI - унікальна пропозиція від ФКК SUMA!*.

АБО

Придбайте житло своєї мрії, сплативши лише 5% першого внеску з приватним іпотечним страхуванням (PMI)*.

Зателефонуйте або надішліть SMS на номер 914.220.4900 або пишіть нам на електронну пошту loan@sumafcu.org

Відскануйте QR для найновішої інформації

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

Для отримання додаткової інформації про одну з вищезазначених програм або будь-яких інших фінансових питань, які у вас можуть виникнути, ми готові підтримати вас, запропонувавши вигідні тарифита персоналізованим обслуговуванням, яке ви звикли очікувати від СУМА ФКУ. Звертайтеся до кредитного відділу АФКУ з будь-якими питаннями або щоб подати заявку.

EQUAL HOUSING LENDER

*Можуть застосовуватися обмеження або ліміти.

www.sumafcu.org

SUMAFCU NMLS# 527694

EQUAL HOUSING OPPORTUNITY

Слово гніву та болю

(Закінчення зі стор. 10)

ужив слово „шаманство", але з означенням – „любовне"... „Але вона, писав про В. Коваленко С. Процюк, – опановує початки поетичного знахарства і міжрядкового шаманізму, знається на пошуку загублених строф і здичавілої ритміки, полюбляє деформувати і регенерувати вірші". В оціночних судженнях про лірику поетеси незрідка вичитуємо характеристичні означення „первісна магія", „язичницька мітологія", „поганські вірування" і подібне. І все це в контексті цілком правдивих думок про наскрізну, органічну, потому україноцентричність поетичної „методології" та світоглядних творчих позицій В. Коваленко. Дещо інша грань її поетичного світу – густа метафорика, яка відчутно „естетизує" публіцистичну прямолінійність (в окремих віршах!) емоцій і почуттів зі сфери того ж україноцентричного світу. В мілітарній лірициі така риса особливо помітна. Нарешті, зримо інтимізує поетичний простір поетеси її майже перманентне апелювання до локусів роду, рідної хати й рідного села, в координатах яких особливо комфортно чується ліричній „я-героїні", винятково жіночній і чуттєвій.

Так широко пишу про раніше окреслений поетичний світ В. Коваленко тому, що практично всі його питомі риси не стерлися „прозою часу", а навпаки, здобулись на новій грані та смислові нюанси в посутньо інших, особливо жорстоких обставинах кривавої війни. Більше того, сама поетеса подбала про тяглість абсолютної більшості граней колись облюбованого поетичного світу й голосу навіть самим укладанням, структуруванням і, – що найбільше одразу кидається в вічі, – промовистою чорно-червоною кольоровою гамою збірки про „вишіптування бешихи" (за дизайн – респект К. Орленко). Але ж у самій збірці майже навпіл із „чорними" сторінками війни – сторінки білі, з уміщеними на них уривками із давненько написаної автобіографічної повісті В. Коваленко „Такий мій рай", доповненої згодом і явленої під назвою „Копанка в бережині". Мистецька місія тих уривків давнішого твору, пронизливо-щемного своєю родинно-інтимною ідилією українського світу, брутально руйнованого протягом століть-десятиліть московсько-більшовицькою „бешихою", доволі виразна: змістовим суголоссям або контрастом (частіше!) надавати смислової рельєфності зображуваним у віршах картинам і подіям теперішнього воєнного лихоліття. А цим самим проводиться думка про одвічну ворожість московитів до світу українського.

Означу тепер хоча б „пунктирно" густу художню полісемантику мілітарних віршів поетеси. Оскільки в заголовку цього тексту згадане „шаманство", то й зауважу передовсім на словообразах цього „таїнства" в поезіях. Звісно, найбезпосередніше й доволі зримо (В. Коваленко навіть відеокартинку власної „ворожби" виклала в мережу ФБ) воно постає у вірші „Вишіптування мокшанської бешихи з України", в якому авторка, витримуючи стилістику і ритміку давніх мітологічних заклинань, творить образ „мокшанского лиха", явленого в іменах і подіях історичних, тих же царів і цариць, які нищили Україну неволею, розбоєм, голодом („Кріпачило, било, голодом морило, московською отрутою чисту кров труїло"). На просторі ж усієї збірки смислові „знаки шаманства" зустрічаються дуже часто і в різних контекстах, але саме сьогоденного воєнного буття: „Так рясно голосіння і клятьби", „На нас чаїло чорну ворожбу", „пропастю-напастю", „Злого духа спопелило", „Й ваш демон розхристано завив на болотах", „Ще буде бити збитниця о шлях", „Рідна молитва відлякує нечисть", „домовик тупцяє" і т. д. Очевидне „перелицьоване шаманство" бачимо й у вірші „Буча ка-то-ва-на".

Образ теперішньої війни як трагедії та героїки нашого народу постає в цілій низці віршів, окремими з яких поетеса реаґувала на ті чи інші особливо резонансні події лихоліття. Скажімо, поетична мініятюра „Галаснули гуси" стала реакцією на жахливу страту московітами Олександра Мацієвського за його „Слава Україні!".

Галаснули гуси –
На небі весінньім кряжі...
Він тихо і гордо схилився
на кулі чужі.
Та „Славу Вкраїні" свою
Аж до неба зростив...
І „Славу герою" – відлунили
лунко світи...

Навіть із першого рядка – „А зов твій, Азове" – зрозуміла семантика всього вірша. Справді знаковими поезіями в осмисленні й показі московсько-української війни, в яких відбилася та ж „коваленківська" поетична стилістика з її „шаманством", і реалістичним, сказати б, осмисленням явища, де вороги – то вороги, а герої – то герої, стали вірші „Так рясно болю в цій весні – як рясту", „Убогий враже, смійся, та не дуже", „Лукаве кодло брехунів і вбивць", „За війною – війна" та ін. У таких віршах немало зрозумілих емоційних сплесків закличних слів, певної публіцистичності звучання, але, як і в ранішій творчості, згадана публіцистичність зовсім не „барабанна", а відчутно охудожнюється оригінальними слововживаннями, інтимізованими проєкціями на ліричні „я" чи „ми"

А хмари важкі –
мов дивізія танків – на осінь...
Прицільно на північ дрімучу –
ракети тополь.
Стрибожить мій дух
понад орків рудими покосами –
Стриноженим укрaми лихом
московських сваволь...

Загалом природно, що виразно контроверсійними постають у збірці В. Коваленко образи України й Московії, наших героїв і захланних ворогів. Справжньому тавруванню останніх присвячено ряд віршів, строф і рядків – „Убогий враже", „Лукаве кодло брехунів і вбивць", „Чужих земель кривавий „собіратєль" та ін.

Зверну увагу ще на одну тему. Перечитавши немало новочасної мілітарної лірики й навіть написавши розвідку про тему зради (відступництва, колаборантства) в ній, можу свідчити, що саме В. Коваленко чи не найбільше приділила уваги цій болючій для нас (та, власне, й не тільки для нас) темі. Причому, осмислила й відтворила її різногранно.

Один із найпоказовіших у неї текст „Кишить війна. Й запроданці кишать". Узявши епіграфом до твору відомі слова Симона Петлюри про „московських вошей" та „українських гнид", сучасна поетеса й епіграфом, і текстом усього гострослівного вірша мовить про загрозливість і ганебність явища зрадництва, котре принесло і приносить багато лих на нашу землю.

Кишить війна. Й запроданці
кишать:
Вкраїна завошивилась москвою.
Ця вутла змалоросена душа
Ще скільки лих моїй землі укоїть?
Ця одщепенців виплекана рать,
Нащадків кадебешних сіра свора,
Ще скільки буде кату козирять
Та присягать йому на триколорі?

Дещо окремішньо в цій „зрадливій" темі варто поставити вірші „Доволі слинить феесбешні ряси", семантика якого загалом зрозуміла вже з першого рядка, та „Біла Русь, а ти ж мені ще біла", в якому В. Коваленко тему зради виводить, сказати б, на міжнародний рівень, дорікаючи північній сусідці зрадою багатовікового добросусідства. Поетеса у своєму творі апелює до історичних сторінок минулого („Я ж твого Купала присябрила до свого щирцевого єства"), дорікає за „чорний страх", який „заціпив" народну душу, за безвольне схиляння перед „власним" диктатором і „братньою" московщиною, за німування щодо участі у війні з Україною...

Біла Русь, а ти ж мені ще біла,
Сіромахо, падчерко москви.
Як луку лукавого вмудрила –
На онучі збавить корогви?

Натомість, витворюючи образ України, нашого народу, який стоїть і переможно вистоїть у цій екзистенційній війні з одвічним ворогом, В. Коваленко у віршах апелює не тільки до теперішніх унікальних наших воїнів-захисників, але й до глибинної нашої історії, до її відповідних сторінок, до наших богів і Бога, до „Слова о полку Ігоревім" і, звісно, до Шевченка. Теперішня очільниця Шевченківського національного заповідника в Каневі, ясна річ, у творенні українського світу, який протистоїть кривавому світові московитської тьми, не могла оминути слова й постаті Тараса Григоровича. До низки віршів вона взяла епіграфами Шевченкові слова, згадала його ім'я в окремих віршах і сенсах („Й ладнав Тарасам кайдали нові", „При вас бичі-слова ці на сторожі поставив би Шевченко-вартовий"), нарешті, завершує збірку віршем „Читаю Шевченка", в якому витворює ряд життєствердних історіософсько-міфологічних візій...

Читаю Шевченка.
А він – за горою гоРА,
І то ж не пологі: вершинами –
в хмари-верші!
Читаю усоте – й оговтуюся щоРАз:
„Все йде, все минає", та лиш
не мина ТаРАс.
„Все йде, все минає" –
та він на порі. Як перше...

... Після перших антологій новітньої мілітарної лірики з'являються перші збірки цієї тематики. Певен, що збірка В. Коваленко буде одною з кращих серед них...

Подається скорочено.

Книга „За перемогу!.."

(Закінчення зі стор. 10)

но близько 200 віршів за короткий проміжок часу. Саме в цей пекельний час відбулося творче духовне співзвуччя Зої Ружин та Світлани Садовенко, які не могли лишатися осторонь і прагнули свій талант і творчий потенціял віддати на служіння і наближення перемоги. Так було створено 7 пісенних творів. Учасники Зразкового театру пісні „Ладоньки", а також знані мистці та аматори читали вірші Зої Ружин на відеоносії та поширювали їх в Інтернеті.

Багаторічна співпраця поєднує Зою Ружин з видатними композиторами Олександром Бурміцьким і Леонідом Нечипоруком, які також на основі віршів поетеси написали патріотичні та ліричні пісенні твори. Ікономаняр Олександр Охапкін проілюстрував книгу своїм вагомим творчим доробком.

Передмови написали Віктор Ющенко, письменник Василь Неволов, головою правління організації „Земляцтво Придніпров'я" Леонід Костюченко, письменниця Тетяна Череп-Пероганич, голова Національної ради жінок України Людмила Порохняк-Гановська, почесний голова Спілки офіцерів України Євген Лупаков, заступник директора з навчально-виховної роботи Київського професійного коледжу з посиленою військовою та фізичною підготовкою Лада Волошкова, Герой України Анатолій Паламаренко, краєзнавець Олександр Гаврилюк. Видання розраховане на студентів і школярів, військові заклади освіти, воїнів строкової служби, мистців, увесь український народ та світове співтовариство.

Зоя Ружин народилася 1953 року в селі Дмитрівка Дніпропетровської области. Закінчила Дніпропетровське художнє училище, згодом Одеський педінститут (художньо-графічний факультет). Працювала вчителькою в школі рідного села. Активно займалася громадською діяльністю. В співтворчості з видатними композиторами сучасності написано близько 200 пісенних творів. Член правління Національної ради жінок України, „Земляцтва Придніпров'я", Товариства „Просвіта", голова громадської організації „Поступ жінок-мироносиць", керівник ряду проєктів. В травні 2014 року З. Ружин створила „Мистецький спецназ", куди увійшли артисти та колективи, які проводять активну волонтерську діяльність у військових частинах, шпиталях Збройних сил України та Національної ґвардії України.

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страхування Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192
email: stankouna2@gmail.com

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

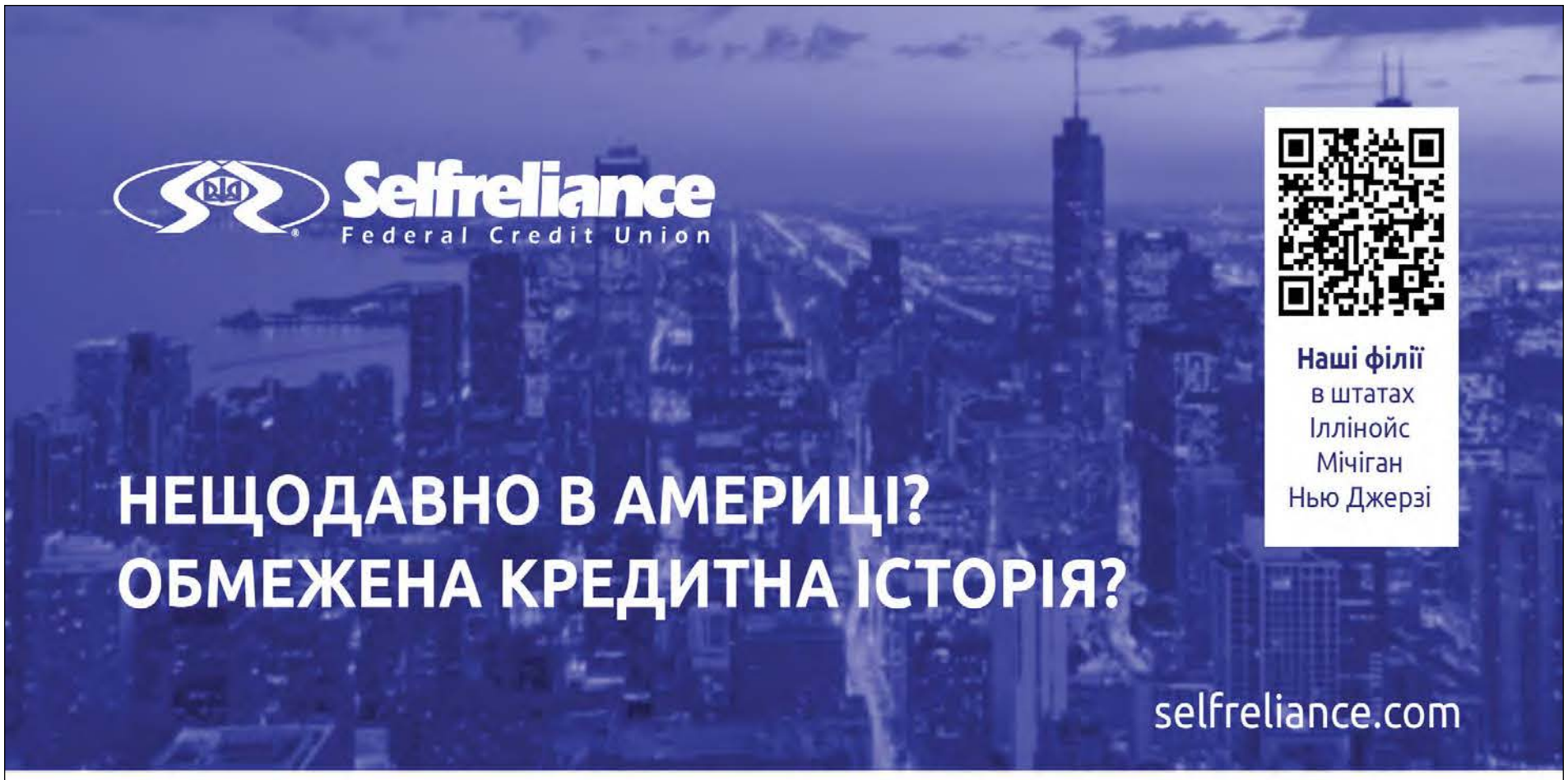

ТАК,
ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ ПОЗИКУ НА ЖИТЛО

Вигідні умови

ІЗ НАШОЮ СПЕЦІАЛЬНОЮ ПРОГРАМОЮ

НАЗНАЧАЙТЕ ЗУСТРІЧ ІЗ НАШИМИ СПЕЦІАЛІСТАМИ
за телефоном: 888-222-8571 або онлайн: selfreliance.com

ТАК,
ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ ПОЗИКУ НА АВТО

Низькі відсоткові ставки

ПОДАВАЙТЕ АПЛІКАЦІЮ ОНЛАЙН
або безпосередньо в наших філіях

SELFRELIANCE FCU - ВАШ НАДІЙНИЙ ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР!

EQUAL OPPORTUNITY LENDER
EQUAL HOUSING OPPORTUNITY

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Металеві музиканти біля музичної школи

Металеві музиканти біля музичної школи в Черкасах. (Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – Триметрові ліхтарі-“музиканти“ з’явилися біля будівлі музичної школи ч. 1, створені згідно міської цільової програми „Громадський бюджет“, розповів куратор Олексій Дубовий.

Ліхтарі з арфою, саксофоном й контрабасом прикрасили алею біля школи. Цю ідею директорка закладу Юлія Темченко „позичила“ за кордоном. Такі ж ковані ліхтарі встановили у Нікополі, на Дніпропетровщині.

На одній із стін 98-річної школи має з’явитися мурал. Його ескіз створила черкаська художниця Катерина Колесник. На ньому зображені ліхтарі та пташки, як символ радості і магії.

На фестивалі у Моринцях

Засновниця „Ше.Fest” Юлія Капшученко-Шумейко та режисер фестивалю Олександр Висоцький. (Фото: Олександр Вівчарик)

Олександр Вівчарик

МОРИНЦІ, Черкаська область. – 26-27 серпня у селі пройшов восьмий щорічний фестиваль „Ше.Fest”, який відбувається з 2014 року на малій батьківщині Тараса Шевченка. Гаслом стали слова: „Шевченко чинить опір!”, а для ключової цитати „Ше.Fest-2023” обрали рядки: „Свою Україну любіть, Любіть її во врем’я люте”.

Заснувала фестиваль філологиня, журналістка, громадська діячка Юлія Капшученко-Шумейко.

Головною метою фестивалю є об’єднання українців навколо ідеї пробудження гордості за свою націю, за мистецькі постаті нашої країни.

„Довелося зіштовхнутися з новими проблемами: зокрема, це укриття, які

(Закінчення на стор. 16)

„Щедрий кіт“ закликає допомагати

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – Проєкт для підтримки безпритульних тварин „Щедрий кіт“ започаткували у Черкасах. Його здійснює Благодійний фонд „ДоброКіт“. Основна мета – допомога у зборі коштів на харчування та догляд за безпритульними котами.

Скульптуру кота встановили у сквері „Юність“. Автором є черкаський скульптор Владислав Димйон. Скульптура має вмонтоване сховище, куди всі небайдужі можуть класти пожертви. Після цього, за задумом організаторів, потрібно погладити котика і загадати бажання, яке, переконані зооволонтери, обов’язково здійсниться.

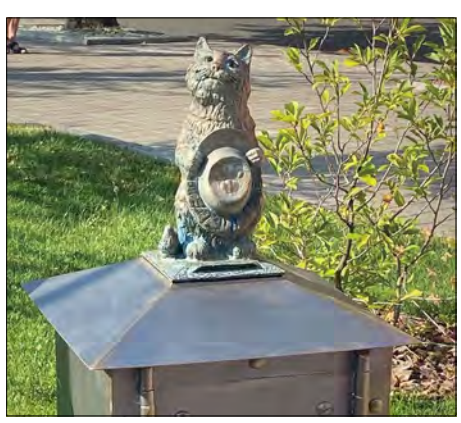

Скульптура благодійного кота.

Організаторка проєкту, зооволонтерка Яна Тябут під час відкриття скульптури. (Фото: Олександр Костирко)

„Привернення уваги до проблем безпритульних тварин та гуманне ставлення до них – благородна мета. Дякую організаторам за здійснення цього цікавого проєкту, – зазначила заступниця міського голови Анастасія Чубіна.

Відвідувачі могли познайомитися з котами, які шукають родину, зробити світлини у тематичній фотозоні, отримати безкоштовну консультацію від ветлікарів, взяти участь у майстер-класах від викладачів Черкаської дитячої художньої школи ім. Данила Нарбута.

Святкували День Чорткова

Михайло Михайлинин

ЧОРТКІВ, Тернопільська область. – Місто відзначило 501-шу річницю з моменту отримання статусу міста. Цього святкового дня було затверджено новий герб Чорткова – у синьому полі срібна геральдична троянда із золотим осердям і золотими листочками, над нею – срібний замок із помаранчевими дахами.

На сесії міської ради депутати вирішили виділити із бюджету громади 10.5 млн. грн для Збройних сил України.

Міський голова Володимир Шматько повідомив, що відтепер Чортків має нові міста – побратими. Серед них є німецьке місто Бад-Зоден-Зальмюнстер. Міський голова цієї громади Домінік Брач урочисто передав для Чорткова цінний подарунок – новий мікроавтобус, а також гуманітарну допомогу для військових. У рамках співпраці між містами, німецький Уряд виділив 133 тис. євро на закупівлю іншої необхідної техніки для Чорткова. Від

Міський голова Володимир Шматько вітає громаду з Днем міста.

Домінік Брач з почесною відзнакою.

Чортківської міської ради Д. Брача було нагороджено почесною відзнакою „За заслуги перед громадою“.

У день міста на будівлі музичної школи урочисто відкрили барельєф випускнику закладу, військовому Василеві Мармусу, який віддав життя за Україну. Його донька Софійка розповіла присутнім, яким мужнім героєм був її тато. Цей пам’ятний знак виготовило подружжя мистців із Києва – Ольга та Яків Біленки, які через війну покинули свою домівку і отримали прихисток в Чорткові. Вони зобразили воїна разом з бандурою, на якій він любив грати душевні мелодії.

Під час святкових заходів було зібрано 170 тис. грн на придбання машини медичної евакуації для окремої механізованої бриґади ЗСУ. Загиблим на війні героям присвоєно звання Почесного громадянина міста Чорткова (посмертно).

ПОСТАТІ

Наталія Осьмак дослідила життєвий подвиг батька

Антон Печерський, Євген Букет

В історії модерної української державности надзвичайно важливою є тяглість від доби Української національно-демократичної революції 1917-1921 років до здобуття незалежности 1991 року. Однією із ключових сполучних ланок на цьому шляху стало створення Української головної визвольної ради (УГВР) у липні 1944 року.

Очолив УГВР Кирило Осьмак – український науковець-аґрарій, громадський та політичний діяч, який за доби Перших визвольних змагань належав до складу Центральної ради. Народився 9 травня 1890 року в містечку Шишаки на Полтавщині.

Про постать К. Осьмака, його місце та ролю в історії України розповіла його донька Наталія Осьмак, авторка кількох книжок про К. Осьмака та УГВР.

Великий збір УГВР проходив у Самбірському повіті, поблизу села Сприня. На околиці села було лісництво, лісничівка. Й у цій лісничівці власне й відбувся Великий збір УГВР. Він тривав упродовж п'яти днів, з 11 до 15 липня 1944 року.

Німецько-радянський фронт тоді ще не докотився до того реґіону, і відповідно ця територія ще не була під радянською окупацією. Під час збору вели протокол, стенограму засідань, всі виступи фіксувалися. Однак ці протоколи залишилися в Україні, і більше вони до творців УГВР не потрапили. Коли я вивчала слідчу справу К. Осьмака, то, здається, у п'ятому або шостому томі є російський переклад тих протоколів. Я намагалася знайти ориґінали, але, можливо, ориґінали були знищені і збереглася тільки російська копія, яка, до речі, опублікована в 26-му томі „Літопису УПА".

Взагалі УГВР присвячено п'ять томів „Літопису УПА". Восьмий том літопису – це був перший том, який мені потрапив до рук. У ньому я вперше прочитала присвяту борцям за державність України, серед яких був згаданий також К. Осьмак. Саме тоді я вперше дізналася, ким був мій батько в усьому державницько-визвольному русі.

Бо раніше я знала з його листів, з одного листа, що він був у Володимирській тюрмі, коли він зголосився до нас з мамою. І з одного з листів, тайнописом, було зрозуміло, що він одержав 25 років тюрми. Бо він написав, мамі – він мусив писати російською мовою, і він написав таку фразу: „Мене не страшать ці 15 років, які я маю". А вже пройшло 10 років. Це було закреслене цензурою, але якось вдалося це відчитати.

Кирило Осьмак

Коли я маму питала, за що засудили на 25 років, то вона відказувала, що буцімто тато під час німецької окупації працював, а тоді цього немов би було достатньо для терміну ув'язнення у 25 років. Й ось тут я читаю про К. Осьмака як президента УГВР! Хвилювання було до межі непритомности!

Потім я прочитала там коротку біографію батька, стислий життєпис. Щось із нього я дізналась уперше, про щось вже знала з листів. Наприклад, я там з хвилюванням прочитала, що К. Осьмак був членом Центральної Ради. А Центральна Рада – це було мало не єдине, що я тоді зі справжньої історії України XX століття знала. Тобто як знала? Була така п'єса Олександра Корнійчука „Загибель ескадри", в якій згадувалася Центральна Рада – якісь буржуазні націоналісти, щось таке.

Тоді я почала шукати якість документи, якісь публікації про Центральну Раду. Й ось випадково в Будинку письменників я зустріла Василя Кука, про якого я вже знала, що він був командиром УПА. Його запросили на сцену, він розповів, що працює з документами в Інституті археографії. Це мене зацікавило – раптом у тих документах є і про Кирила Осьмака? Тому після завершення заходу я підійшла до Василя Кука і запитала про Кирила Осьмака, члена Центральної Ради.

Для В. Кука К. Осьмак був насамперед президентом УГВР. Для нього зустріч зі мною теж була потрясінням, тому що 50 років про К. Осьмака взагалі нічого не говорили. А якщо навіть згадували, то доля його була невідома. Після того як я познайомилася з В. Куком і почала з ним зустрічатися, то вже почала вивчати, що таке УГВР.

Національно-визвольні та державницькі рухи обов'язково потребують певних координаційних, організаційних структур. Поляки, наприклад, які воювали в складі Армії Крайової, мали свій уряд еміґраційний. Він був давно відомий, сформований. А українці нічого схожого не мали. Тому УГВР мала стати саме таким урядом, який представляв би воюючу сторону – українську державу. УПА при цьому мала сприйматися як військова формація воюючої сторони.

На Великому зборі УГВР обрали президентом К. Осьмака, тому що саме він зміг найкраще поєднати й втілити дві традиції українського національно-визвольного і, головне, державницького руху.

Важливу ролю в обранні К. Осьмака, вочевидь, зіграв надзвичайно високий авторитет Романа Шухевича, бо саме він став головним рушієм тих демократичних процесів, які відбувалися в ОУН.

Наталя Осьмак. (Фото: Віктор Дехтяр)

К. Осьмак працював у Стрию директором товариства „Сільський господар". А коли його обрали президентом, він пішов у підпілля, а нас із мамою перевіз у село Недільна в Старосамбірському районі. Там стояв головний штаб УПА. Ми там були тиждень-два.

Коли мусила бути інспекційна поїздка по сотнях УПА, шеф штабу Дмитро Грицай-Перебийніс і президент К. Осьмак мали їхати. А перед цим батько відправив нас у село Тур'є Горішнє. Ми там були допоки не прийшов фронт.

К. Осьмака заарештували за два місяці після того, як він був обраний президентом УГВР. І два з половиною роки він був під слідством в Дрогобицькій слідчій тюрмі, але під чужим іменем, що він начебто народився десь на Тернопільщині, у Скалаті, що там він жив.

Після кількох років тортур К. Осьмак сказав своє справжнє ім'я, а також те, що від 1944 року він є президентом УГВР. Це сталося аж у 1947 році. Тобто це його внутрішня постава, він не відмовлявся від цього обов'язку, він був президентом УГВР.

Р. Шухевич був не тільки головним командиром УПА, а й головою Генерального секретаріяту УГВР, тобто головою Уряду, Генеральним секретарем військових справ УГВР і головою проводу ОУН. Після його загибелі 5 березня 1950 року всі ці обов'язки взяв на себе В. Кук.

У 1953 році, коли помер Сталін, НКВД вирішив створити „свій" провід ОУН, але на чолі поставити людину з іменем. Тому з Володимирської тюрми до Москви привезли К. Осьмака, з Томська Йосифа Сліпого, а також сестер Бандери і Михайла Сороку. І запропонували їм очолити боротьбу з ОУН. К. Осьмак у відповідь на цю пропозицію сказав, що він є ідейним українським націоналістом. І воліє смерть, аніж боротися проти ОУН та її діяльности.

УГВР існувала до того часу, поки були керівники. Спираючись на це, можна стверджувати, що діяльність УГВР припинилася з арештом 23 травня 1954 році останнього її члена на українських землях, голови Генерального секретаріяту Василя Кука. І з цього моменту закінчилася організована боротьба українців за самостійність в Україні, і з цього моменту завершилась діяльність УГВР.

Уряд УНР в екзилі зберігався як ідея. Так і всі інші центри українства в діяспорі – вони були символами, вони там були, можливо, інтелектуальними центрами, але вони не боролися тут, в Україні. Тому найбільша цінність УГВР була в тому, що вона діяла саме на теренах України. Це була реальна урядова структура саме в краю, який виборював свою незалежність.

К. Осьмак був ув'язнений в російському місті Владимирі з 1948 року, загинув там 16 травня 1960 року. Вдалося не тільки відшукати його могилу, але й перепоховати в Києві.

У 1994 році ми з чоловіком поїхали у Владимир шукати батькову могилу. В управлінні тюрми працівниця принесла мені „учетную карточку". Там написано, коли він помер, номер могили. Ми, звичайно, нічого не знайшли. Коли повернулися, працівниця каже, що в архіві є „особова справа".

Ми поїхали до Рязані, прийшли в архів ФСБ. Співробітник каже, що коли знайшов справу, то здивувався, бо справи тих часів були на 10-11 аркушів: вирок, розстріл і все. А тут 370! Батько не визнав жодного звинувачення. Мені дозволили зробити копію. 2004 року ми перевезли прах К. Осьмака з Владимира і поховали на Байковому цвинтарі.

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

Туристичні послуги: авіяквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та европейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Відкрили Стіну пам'яті

Олександр Вівчарик

СМІЛА, Черкаська область. – У центрі міста 6 жовтня відкрили Стіну пам'яті загиблим героям-землякам. На ній близько 80 світлин загиблих під час повномасштабної аґресії Росії проти України.

Після хвилини мовчання і виконання Державного гимну України присутні запалили вогники пам'яті й поклали квіти до меморіялу. Пастор протестантської церкви „Блага вість", відомий громадський діяч Олександр Коваленко закликав присутніх до молитви за Україну та наближення до її перемоги в нинішній війні.

Меморіяльна стіна у Смілі. (Фото: Олександр Вівчарик)

Під час церемонії (зліва) отаман Смілянської козацької сотні ім. Василя Бурки Віктор Шевчук, голова Смілянської організації „Територія гідності", учасник російсько-української війни Анатолій Терещенко, пастор Олександр Коваленко.

Вшанували захисників України

Михайло Михайлинин

ТЕРНОПІЛЬ. – В місті та області відбулися патріотичні заходи до Дня захисників і захисниць України. Курсанти професійного коледжу з посиленою військовою і фізичною підготовкою склали урочисту присягу на вірність українському народові. Майбутніх захисників привітав Почесний консул Литви у Тернополі Ярослав Візняк. Разом з військовими та працівниками коледжу він взяв участь у благодійному авкціоні на підтримку ЗСУ, де було зібрано 70 тис. грн.

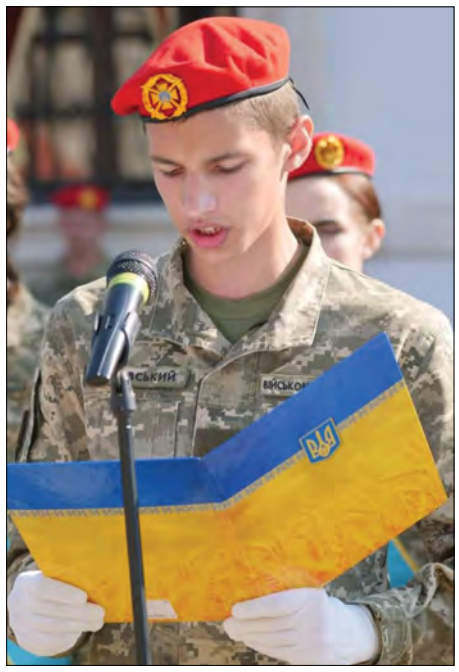

Курсанти складають урочисту присягу.

Мешканці Бережан принесли великий український прапор довжиною 22 метрів на гору Лисоня, де 107 років тому відбувалися героїчні бої. Священики провели молебень за загиблими героями, які ціною власного життя зупинили ворога. До пам'ятника січовим стрільцям бережанці поклали квіти і лампадки. Патріотичними піснями звеличали незламність духу українських воїнів. Міський голова Ростислав Бортник вручив відзнаки „Гордість Бережанщини" родинам загиблих захисників.

Начальник обласної військової адміністрації Володимир Труш нагородив медалями і грамотами воїнів, які боронять Україну, маленькі тернополяни прийшли на свято у козацьких строях. У Тернополі на будівлі обласної прокуратури відкрили меморіяльну дошку захиснику України Віталію Стаднику. Він понад 17 років працював в органах прокуратури, з перших днів повномасштабного вторгнення пішов добровольцем на війну, віддав найдорожче життя за Батьківщину.

Військова оркестра на урочистих заходах в Тернополі.

Також відбулася презентація документального фільму „На день ближче до перемоги" – про бійців 105-ої окремої бриґади тероборони ЗСУ. Зйомки відбувалися на Харківщині і Тернопільщині.

На фестивалі...

(Закінчення зі стор. 14)

ми змушені були обладнати. Ми маємо припиняти програму і спускатися до них, коли лунає повітряна тривога. А ще є комендантська година, і це на тлі довезення артистів, поселення у намети, – розповіла Ю. Капшученко-Шумейко. – Тож ми скасували велику музичну сцену, а маленьку перенесли з великого футбольного поля на алею, де місця набагато менше. Глядачі сиділи на тюках із сіна. Завдяки спільним зусиллям, нам надали безкоштовну сцену, абсолютно волонтерські виступи, навіть надали екопосуд, щоб ми могли прохарчувати волонтерів".

Просвітницька галявина запрошувала послухати українського казкаря Сашка Лірника, письменницю Ларису Ніцой, літературознавця, доцента Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, лавреата Національної премії України ім. Т. Шевченка Михайла Назаренка, Ольгу Дубчак, співзасновницю і головну редакторку видавництва „Віхола".

Театральна галявина закликала подивитися вистави театрів з Вінниці і Кропивницького.

Музична галявина давала змогу насолодитися виступами гуртів „Крутий заміс", „Гуляйгород", „Мова", „Kozak system" та інших. Поза конкуренцією був Тарас Компаніченко – народний артист України, цьогорічний лавреат державної премії України ім. Тараса Шевченка, кобзар, бандурист, лірник, очільник гурту „Хорея козацька". Виступила і військова оркестра 40-ої Окремої артилерійської бриґади ім. Великого князя Вітовта „Art military Band".

Я мав зустріч з координаторкою театральної галявини Єлизаветою Красніченко, відомою в Україні театральною акторкоюа і ведучою. Я почув її думку про фестиваль:

„Що я тут роблю? Відбираю, запрошую театри до участі на Театральній сцені, координую їх приїзд і підготовку до показу вистави, обіймаю, дякую, нагороджую відзнаками фестивалю, налагоджую партнерські зв'язки з професійними театральними колективами України".

На святі продавали книжки, вироби народних майстрів. Микола Світайло з Кропивницького провів гончарні майстер-кляси. Гості пригощалися борщем із карасями. Як відомо, то була улюблена страва Т. Шевченка. Цьогоріч шеф-кухарем покликали Ігоря Двигала – військового ЗСУ. Він приїхав на кілька днів саме для того, щоб зварити борщ для учасників фестивалю. Його розливали за пожертву.

Два дні на фестивалі збирали кошти для військових. Загалом за два дні вдалося зібрати 206,380 грн., з яких 113,500 грн. передали на прилади нічого бачення для військових із Моринців Ростислава Зацарінного та Ростислава Дяченка, як нині воюють в одній із бриґад наступу. 92,880 грн. спрямували на дрони-камікадзе для бійця, члена оргкомітету Ігоря Двигала з підрозділу, що захищає Україну в складі 23-ої бриґади.

Меморіял постав...

(Закінчення зі стор. 3)

Холодний Яр став місцем сили. Як наголосив на цьогорічних заходах організатор щорічних дійств, відомий письменник, краєзнавець, дослідник історії Визвольної боротьби українського народу першої половини ХХ ст., президент Історичного клюбу „Холодний Яр" Роман Коваль: „Ми перетворили Холодний Яр на своєрідний Пантеон. У ньому ми та наші партнери відродили могили гайдамацького ватажка XVIII століття Гната Голого, головного отамана Холодного Яру Василя Чучупака, братську могилу у Мельниках, у якій спочивають козаки-холодноярці Петро Токовенко, Прохор Деркач, Руденко, Гаврилко „Полтавець", могилу сотника полку гайдамаків Холодного Яру Івана Компанійця у Мотриному монастирі. Поставили пам'ятники загиблим отаманам та повстанцям у Мельниках (два на місці останнього бою Василя Чучупака і три в центрі Мельників, серед них письменнику Юрієві Горлісу-Горському, родині Чучупаків та козакам і козачкам Мельників, які полягли за волю України), спорудили меморіяльний знак полеглим воякам 93-ої бриґади „Холодний Яр" – на холодноярському плато, а біля дуба Максима Залізняка – кобзареві Тарасові Силенку".

Біля меморіяльного знака полеглим воякам поховано також Героя України Георгія Тарасенка, командира добровольчого підрозділу „Фрайкор", учасника оборони Харкова, який загинув 25 березня минулого року і заповів бути похованим у Холодному Яру. А на хуторі Буді є пам'ятник героям „Небесної сотні" і символічна могила останнього кошового Запорозької Січі Калнишевського – біля храму його імені.

Головною подією першого дня цьогорічних ушанувань стало відкриття пам'ятників полеглим учасникам російсько-української війни на меморіялі воякам-добровольцям. Біля пам'ятного знаку полеглим воїнам 93-ої бриґади постали пам'ятники воїнові-поетові Юрію Дадаку, аеророзвідникам Олегові Собченку, Юліанові Матвійчуку та Денисові Антіпову. Вони додалися до скульптурних зображень ще чотирьох загиблих захисників, встановлених у червні нинішнього року – добровольцю „Правого сектору" Дмитру Коцюбайлу, командиру Окремої зведеної штурмової роти „Карпатська Січ" 93-ої механізованої бриґади ЗСУ Олегу Куцину, Герою України Тарасу Бобаничу та командиру V Леґіону Андрію Жованику.

Усі герої, яких вшановано на меморіялі, в різні роки відвідували Холодний Яр, були учасниками вшанувань героїв попередніх років.

Меморіяльному заходу передувала смолоскипна хода. Перший смолоскип на цьогорічній ході було запалено від кресала під Шевченкові слова – „І повіє огонь новий з Холодного Яру!"

Присутні поклали квіти до пам'ятників героїв Холодноярщини на території монастиря. А вже звідти пішли смолоскипною ходою на відкриття меморіяльного комплексу. Відкривали його під музику пісні-реквієму „Пливе кача", яку виконала Маруся Щавелєва, скрипалька, учениця Черкаської музичної школи ім. Петра Чайковського.

На події виступили Роман Коваль, голова Черкаської районної адміністрації Валерія Бандурко, заступник голови Черкаської обласної адміністрації Олександр Шамрай, військовослужбовці, члени Історичного клюбу „Холодний Яр", рідні та друзі полеглих героїв.

Головними подіями другого дня стали вручення Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського за 2023 рік лідеру гурту „Тінь Сонця" Сергію Василюку і святкове богослужіння у храмі Св. Петра Багатостраждального (Калнишевського) на хуторі Буда, панахида за полеглими та традиційне освячення зброї.

Померла Ніна Матвієнко

8 жовтня у віці 75 років померла Народна артистка України Ніна Матвієнко.

Вона народилася 10 жовтня 1947 року в селі Неділище Ємільчинського району на Житомирщині в багатодітній родині.

У 1968 році закінчила вокальну студію при хорі ім. Верьовки. Відтоді – його солістка. У хорі відбулося її професійне становлення. У 1979 році стала Заслуженою артисткою, а в 1985 році – Народною артисткою України. В 1988 році їй присуджено Національну премію ім. Тараса Шевченка, а в 2006 році – найпочесніше звання держави – Герой України.

У репертуарі співачки багато народних пісень, серед них обрядові, ліричні, гумористичні, пісні-баляди, українські пісні XVII-XVIII ст. Також вона грала в телевиставах, художніх фільмах, в радіовиставах, озвучила низку науково-популярних, хронікально-документальних кінофільмів, кілька телевізійних і радіопрограм. Н. Матвієнко 1995 року зіграла

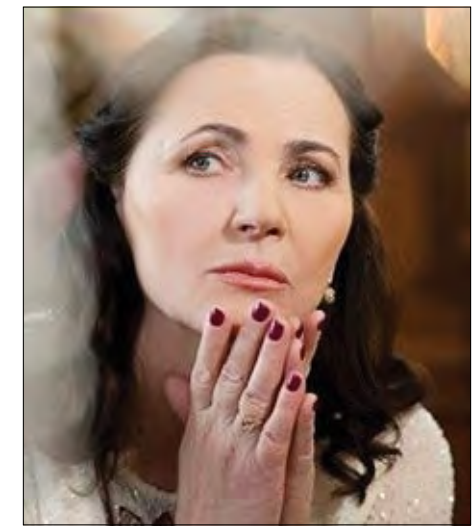

Народна артистка України Ніна Матвієнко.

16 вистав з американським театром La Mama в Ню-Йорку. Артистка з великим успіхом гастролювала в Мексиці, Канаді, США, Чехії, Польщі, Фінляндії, Кореї, Франції, країнах Латинської Америки.

Укрінформ

Ділимося сумною вісткою,
що відійшов у вічність

св. п.

Роман «Зяйко» Заяць

Покійний „Зайко" був активним членом Загону „Червона Калина", та видатним пластуном. Невтомлені, добродушні і благодійні праці були визнані Пластовим Орденом Вічного Вогню в золоті.

Довгі роки був рушійною силою різних благодійних заходів на Україні. На визнання його роботи був нагороджений Орденом „За Заслуги" тодішнім президентом України Віктором Ющенком.

Його життєрадісна і витончена вдача до життя буде з нами на все.

Загін „Червона Калина" складає найщиріші співчуття панні Наді, панові Юрію та всій родині.

Незабутньому братчикові ПУ-ГУ і Вічная пам'ять!

старшина Загону „Червона Калина"

Щедрі руки...

(Закінчення зі стор. 7)

Максимовою з Києва, Олег Дмитрук з Рівного.

Вже кілька років триває благодійна акція „Вервечка добра", у якій вихованці та педагоги дитсадка „Вишенька" плетуть 50-метрову стрічку і збирають гроші для підтримки маленьких пацієнтів онкоцентру обласної дитячої лікарні. Акцію ініціював колектив дошкільного закладу спільно з благодійним фондом „Скарбниця Надії". До акції приєдналися інші дитячі садки міста.

Ірина діє не сама. У неї багато добровільних помічників. І в цьому сила українського волонтерства. Адреса: ЗДО №17 „Вишенька", вул. Соборна, 420а, Рівне, 33024 Ukraine. Електронна адреса: sadokvishenka17@gmail.com. Тел: (0362) 62-12-82

Руслан Якобчук,
Менвіл, Ню-Джерзі

ARKA
Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

UNION FUNERAL HOME
LYTWYN & GRILLO
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager
AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях
ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**
Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

MONUMENTS
Oblast Memorials Co.
PO Box 746, Chester, NY 10918
Tel : 845-469-4247
Custom Designed Quality Monuments
Serving NY/NJ/CT Cemeteries
e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com
web site: www.oblastmemorials.com
BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

KULINSKI MEMORIALS
809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835
Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com
• *Служить українській громаді понад 60 років*
• *Понад 40 кольорів граніту до вибору*
• *Гравюри на замовлення*
• *Консультації вдома за домовленням*
• *Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)*
• *5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.*

ФІЛАТЕЛІЯ

Нова поштова марка до Дня Незалежности

Георгій Лук’янчук

КИЇВ. – 24 серпня „Укрпошта“ випустила нову марку „Україна-Мати“. Її створила українська художниця Зінаїда Кубар у співпраці з командою „Укрпошти“. Також разом з маркою випущено конверт першого дня обігу, листівки та маґнет „Україна-Мати“. „Україна-Мати“ в новому образі.

18 серпня 1917 року народився видатний український скульптор Василь Бородай, уродженець Дніпра і випускник Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури. Головна його праця – монумент „Батьківщина-Мати“, який є центральною спорудою столичного Національного музею історії України у Другій світовій війні.

Це найвищий в Європі пам’ятник. „Батьківщина-Мати“ тримає меч та український тризуб, що символізує опір України російській аґресії й майбутню перемогу.

Поштовий блок „Міста героїв. Харківщина“.

КИЇВ. – „Укрпошта“ 14 вересня випустила поштовий блок „Міста героїв. Харківщина“ до річниці визволення від російської окупації частини Харківщини, зокрема Балаклії, Ізюма та Куп’янська. Випуск про Харківщину став продовженням серії „Міста героїв“.

У поштовий набір, окрім марок, увійшли чотири листівки, присвячені бійцям Національної ґвардії, поліціянтам, підприємцям, музейникам.

„Укрпошта“

Поштовий блок „Міста героїв. Харківщина“. (Фото: „Укрпошта“)

До Дня пам’яті захисників України

Георгій Лук’янчук

КИЇВ. – 29 серпня до Дня пам’яті захисників України „Укрпошта“ випустила нову поштову марку “Вічна Пам’ять”. Над оформленням марки працював український художник Олег Шупляк. Спецпогашення відбулося по всій Україні. Три гривні з кожного випуску знову підуть на добро.

Марка Ради Европи

СТРАСБУРҐ. – Рада Европи 11 вересня випускає нову офіційну марку із зображенням мурала, створеного в Парижі на підтримку українців французьким художником Крістіаном Гемі, відомим під псевдонімом C215. Пошта Франції випустить нову марку для кореспонденції, надісланої з Ради Европи. Марка надійде в попередній продаж у Раді Европи в Страсбурзі зранку 8 вересня.

Укрінформ

„Укрпошта“ випустила марки

Георгій Лук’янчук

Дню захисників та захисниць України „Укрпошта“ присвятила нову марку „Хрест бойових заслуг“, яка стала продовженням серії „Нагороди України“.

Нова марка „Зброя Перемоги – Світ з Україною“ це вдячність країнам міжнародної коаліції, яка підтримує Україну під час нападу Росії.

Виставка нагадала про голод

Георгій Лук’янчук

КИЇВ. – Виставка „Марки УСРР: запізніла допомога голодуючим“ відкрилася у Національному музеї Голодомору-геноциду. Представлені поштові марки і картки, листівки, конверти періоду 1921-1923 років, на яких зафіксовано масовий голод на українських теренах, спричинений розрухою війни, розв’язаної Москвою проти УНР, і політикою продрозверстки. Кремль від встановленої ним радянської влади у Києві вимагав щодня постачати 100 вагонів із хлібом. В експозиції розміщені присвячені маркам УСРР „Допомога голодуючим“ поштовий блок та конверт, випущені у 2012 році. Філателістичні матеріяли України, США, Азербайджану, Грузії, а також з колекції наукового співробітника Національного музею Голодомору-геноциду Андрія Іванця і фондів музею, як наголошують організатори виставки, розказують про спроби допомогти голодуючим, про спекуляції на трагедії, про те, чому марки УСРР „Допомога голодуючим“ так і не допомогли тим, хто страждав від відсутності харчів, а також про історії окремих людей, які шукали можливості вижити в екстремальних умовах.

У 1922 році влада УСРР ухвалила рішення випустити серію поштово-благодійних марок „Допомога голодуючим“ чотирьох номіналів. Надруковані марки були у німецькій державній друкарні у Берліні. Через протидію комуністичних функціонерів перша та єдина серія поштово-благодійних марок УСРР „Допомога голодуючим“ з’явилася у продажу запізно – лише 25 червня 1923 року, тоді як поштово-благодійні марки для

Поштово-благодійні марки „Допомога голодуючим“.

допомоги голодуючим Поволжя почали випускати значно раніше – ще в 1921 році. У музеї Голодомору також відбулося погашення спеціяльного сувенірного конверту „Козацької пошти“, присвяченого 100-річчю марок УСРР „Допомога голодуючим“ і відкриттю виставки.

Ділимося вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що 25 жовтня 2023 року мине перша болюча річниця відходу у вічність нашого найдорожчого і незабутнього Батька, Дідуся, Правдідуся і Вуйка

св. п. ЗЕНОНА КРАМАРЧУКА

народженого 19 вересня 1929 року в селі Заставче, м. Підгайці, Тернопільської обл.,
сина Михайла та Стефанії Клюби Крамарчуків

Заупокійна Свята Літургія буде відслужена в середу, 25 жовтня 2023 року, о год. 6-ій та 8-ій ранку в Українській католицькій церкві св. Юра, 24 E 7th Street в Нью-Йорку.
Опісля, о год. 9-ій ранку відбудеться сніданок в ресторані „Веселка", 144 2nd Avenue, в Нью-Йорку.

У глибокому смутку залишаються:

син	- Зенон Михайло з дружиною Наталкою
син	- Борис з дружиною Іреною
внуки	- Юра, Оксана, Бернард, Стефанія, Марко, Лариса з чоловіком Михайлом
правнук	- Андрійко
сваха	- Оксана Малишевська з Івано- Франківська, Україна
кузини	- Ігор Крамарчук, Богдан Крамарчук, Орест Крамарчук в Мінесоті, Уляна Бочан в Індіяні, Влодко з дружиною Танею в Бостоні, Роман з дружиною Любою в Підгайцях, Україна.

У світлу пам'ять Зенона Крамарчука

Мій батько Зенон Крамарчук народився 19 вересня 1929 р. у селі Заставче Підгайцівського району Тернопільської області, що у західній Україні. Батьки Михайло та Стефанія Клюба виховали своїх трьох дітей – Зенона, Анну та Орисю – у селі Завалів цього ж району. Цікавим фактом родини Крамарчуків є те, що прабаба Зенона Крамарчука, Текля Грабовська, походить з родини Дичковських. Саме через батька Теклі Григорія простежуються родинні зв'язки Патріарха Української Католицької Церкви Йосипа Сліпого з родиною Крамарчуків.

У наступній біографічній довідці ми дізнаємося про події, які мали важливий вплив на сім'ю Крамарчуків та подальшому формуванні характеру їхнього сина Зенона.

У 1917 році батько Зенона Михайло навчався у Відні, Австрії, і став професійним спеціалістом з виготовлення ковбас та інших м'ясних виробів. Повернувшись у своє рідне містечко Підгайці, він вирішив відкрити м'ясопереробний цех у своєму власному двоповерховому будинку. У цьому ж будинку він здав в оренду два помешкання та приміщення для аптеки. Як бачимо, Михайло був не тільки вправним майстром своєї справи, але і мудрим бізнесменом.

У 1941 році німці захопили західну Україну, і сім'я мусіла жити в окупації. Проте сім'ї Крамарчуків пощастило досить легко її пережити. Можливо допомогло те, що Михайло вільно спілкувався німецькою мовою і той факт, що в їхньому будинку мешкав німецький лейтенант, який полюбляв смакувати свіжими ковбасами та іншими делікатесами, виготовленими Михайлом Крамарчуком.

Будучи далекоглядним, Михайло передбачав, що нацисти програють війну, і почав готуватися до приходу комуністів, добре пам'ятаючи репресії у 1939 році, коли вони жорстоко і холоднокровно розстрілювали всіх, хто виявляв непокору до комуністичного режиму.

Передбачення Михайла здійснилися у 1944 році, і він, не вагаючись, вирішив їхати кіньми на Захід. Разом з ним у цю нелегку подорож вирушили не тільки його дружина з дітьми, але і троє його братів. Через Угорщину та Словаччину вони дістались до Німеччини. Якийсь час чотири родини Крамарчуків перебували в Австрії, де були зареєстровані як біженці, а потім знову повернулись до Німеччини.

У 1945 році американці організували табір для переміщених осіб. Зенон почав відвідувати гімназію та брати участь в українській скаутській організації „Пласт". Саме в цей період проходить формування характеру молодого Зенона як витривалої, сильної та цілеспрямованої людини.

У 1948 році був прийнятий „Акт переміщених осіб", який дав можливість чотирьом родинам Крамарчуків подати прохання на еміґрацію до Америки. Початки їхнього перебування в Нью-Йорку не були легкими. Нерідко доводилося ночувати в парку, перш ніж вони винайняли своє перше помешкання на 1-ій Авеню в East Village. Незабаром Михайло з братом Василем відкрили свій магазин м'ясних виробів у місті Гобокен, у штаті Нью Джерсі. Проте через деякий час вони збанкрутували через нечесного партнера, який продавав їхні вироби на „чорному" ринку. Але Михайло не впав у відчай і знайшов працю у Boars Head Provisions у Брукліні не тільки для себе, але і для сина Зенона, де вони працювали протягом 34-ох років.

Через кілька років батько Михайло та син Зенон заощадили достатньо грошей, щоб купити свій перший власний п'ятиповерховий будинок на East 5th Street у Мангеттені. Ще у рідних Підгайцях Михайло добре усвідомив, що значить мати свою власність, а тому і відмовився від квартири у новозбудованому Village View Coops, яку йому запропонувало місто.

Мій батько Зенон познайомився з моєю мамою Неонілою на забаві у 1959 році у прекрасному і багатому на той час місті Ньюарку. Вони одружилися 7 листопада, а через рік народився я. Коли мені виповнився один рік, народився мій брат Борис.

Дуже часто наша родина любила відпочивати у Кетскільських горах на „Союзівці" та на „Верховині", де збиралося багато українських родин. Мабуть саме тому у 1958 році дідо Михайло купив 2 акри землі неподалік від курорту „Верховина" , де у 1960 році був побудований будинок відпочинку. Також сім'я придбала 2 бунґало для винаймання у літній сезон. У вільний час мій дідо Михайло та мої батьки брали найактивнішу участь у розбудові „Верховини". Вони добровільно і безкоштовно допомагали у будівництві церкви св. Володимира у Ґлен Спей, а також були членами церковного комітету цієї церкви.

У 1970 році дідо Михайло та мій батько Зенон вирішили придбати на аукціоні ще один будинок, який був у жалюгідному стані. Проте це не злякало їх. Вони відремонтували знищені помешкання своїми руками і почали здавати їх в рент, який на той час становив приблизно $50.00 в місяць.

На жаль, мій дідо помер у грудні 1970 року у день святого Миколая. Наша невелика родина дуже важко перенесла раптову смерть діда. Тепер моєму батькові довелося самому займатися бізнесом (брати діда перебралися до Міннеаполісу, в штат Міннесота). В цей час я багато допомагав батькові. Він навчав мене майструвати і ремонтувати різні неполадки. Я пам'ятаю, як ми їздили з ним на склад лісоматеріалів, і він вчив мене вибирати дошки завдовжки 8 футів, які мали бути прямими і без жодних викривлень.

Мій батько також навчив мене спокійно і дипломатично вирішувати скарги мешканців, не тримати ні на кого зла і завжди відноситися до людей з повагою.

Нам часто доводилося ходити в судові інстанції, щоб відвойовувати незаплачені ренти. Батько завжди приходив вчасно, одягненим у формальний одяг, бо, як він любив говорити, в цьому проявлялася повага до судді.

Не дивлячись на усі труднощі у провадженні бізнесу, батько був твердо переконаним, що твоя власність є твоєю власністю, а важка праця приносить плоди.

Після 34-х років праці на підприємстві Boars Head батька відправили на пенсію, яка становила $244.00 у місяць. Проте він не нарікав і з оптимізмом дивився у майбутнє. Хочу зауважити, що мій батько був не тільки успішним та мудрим бізнесменом. Він був також дуже цікавою людиною і мав багато захоплень та хоббі. В молоді роки він залюбки грав у футбол у складі напівпрофесійної команди при Українському спортовому клубі у Нью-Йорку. Дуже часто згадував ті часи, коли він ходив на Yankee Stadium на бейсбольні матчі, в яких грали такі відомі гравці, як Micky Mantle, Yogi Berra та Whitey Ford.

Як я вже згадував вище, батько Зенон любив їздити в гори, на„Верховину", де вони з дружиною Неонілою мали ділянку землі, на якій вирощували різноманітні овочі та із задоволенням доглядали свій прекрасний фруктовий сад. Вони любили милуватися чудовою природою, яка так нагадувала їм рідну Україну. Протягом багатьох років вони були незмінними учасниками щорічних українських фестивалів. Дуже часто допомагали Українським церквам в організації пікніків на збір коштів для української спільноти. Батько також висилав кошти на будову Греко-Католицького собору у Києві, Василіянського монастиря та сиротинця у Житомирі. Опікуватися сиротами та вдовами вважав своїм християнським обов'язком. Він особливо гордився тим, що допоміг збудувати церкву у своїх рідних Підгайцях. Батько завжди відчував свою причетність до усіх українських починань та ініціатив. Він любив ходити на фестивалі української музики, співу і танцю у Нью-Йорку, бо це приносило йому відчуття близькості з Україною.

Зенон Крамарчук був люблячим батьком та чоловіком. Я завжди пам'ятатиму, з яким нетерпінням ми з братом чекали на приїзд батька до нашої оселі на „Верховині". Він завжди привозив нам подарунки – нову іграшку, книжку-розмальовку, велосипед і навіть Boars Head шинку та ковбасу. Він дуже любив свою дружину і прагнув створити для неї комфортне життя.

Окремо хочу зазначити, яким чудовим дідом був мій батько для своїх внуків. Він часто зустрічався з дітьми мого брата Бориса – Ларисою та Марком, завжди купував їм подарунки. Мої діти Юрій, Оксана, Бернард та Стефанія теж дуже любили проводити час з дідом Зеноном. Кожної суботи після школи українознавства Оксана з дідом ішли до„Веселки" поласувати гарячим шоколадом, а недільними ранками дід брав Бернарда на сніданок до цього ж ресторану. Все це приносило йому неймовірне задоволення. Він любив відвідувати усі виступи своїх внуків на концертах та фестивалях української культури, музичні виступи Бернарда у St. Regis High School та його гру на гітарі у музичній школі. Дідо Зенон любив грати різні ігри з Бернардом, разом переглядати кінофільми. Проте чи не найбільше задоволення він отримував, коли дивився, як Бернард вчився кататися на скейтборді вулицями Мангеттену, а пізніше, як Бернард їздив на тракторі-косарці у Ґлен Спеї, бо саме він навчив свого внука керувати цим транспортним засобом. Спостерігаючи, як мій батько спілкувався і тішився своїми внуками, мені пригадувалося моє дитинство, коли ми з ним дивилися фільми недільними ранками і були щасливі від проведеного разом часу.

Життєвий шлях мого батька Зенона Крамарчука був непростим, але надзвичайно багатим на цікаві події та зустрічі. Його життя було наповнене любов'ю до рідної землі, до родини та близьких йому людей. Він був щасливою людиною, бо вмів знаходити радість у повсякденному житті. Зенон Крамарчук був справжнім патріотом України та своєї другої Батьківщини – Америки.

Вічна та світла пам'ять! Слава Україні!!!

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

Скористайтесь з Наших Високих Відсотків!

1-річний сертифікат

5.00%
APY*

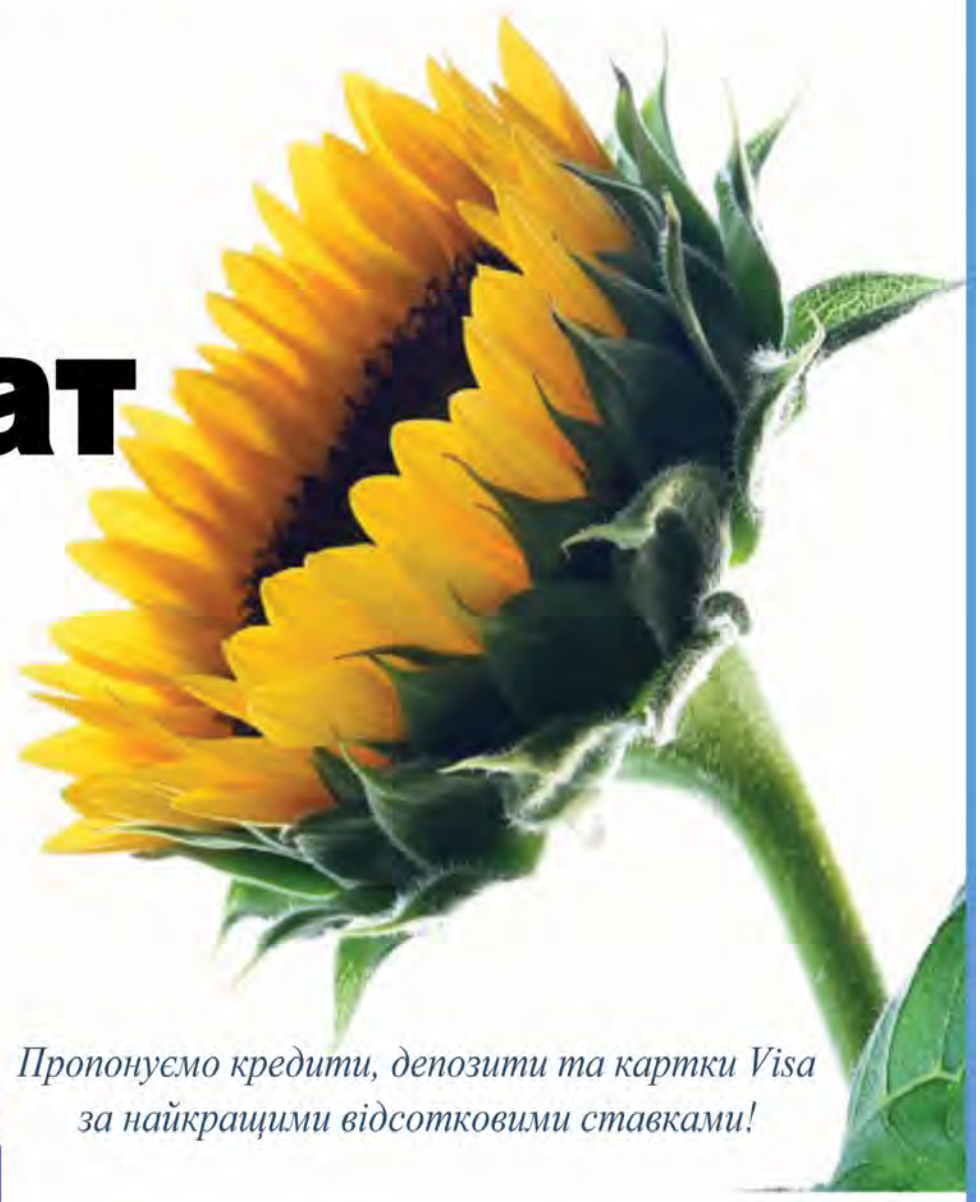

Обслуговуємо членів кредитівки та українську громаду з 1951 року!!

Пропонуємо кредити, депозити та картки Visa за найкращими відсотковими ставками!

Toll Free (888) SELF-REL **Email: Info@selfrelianceny.org** **Website: www.selfrelianceny.org**

**APY – річні відсотки нараховуються за умови, що дивіденди залишаються на депозиті до закінчення терміну дії сертифікату. Штраф нараховується за дострокове зняття коштів з депозиту. Мінімальна сума для відкриття сертифікату становить $500.00. Дані відсотки дійсні з 18 травня 2023 р. та можуть змінитися в будь-який час.*

MAIN OFFICE:	ASTORIA:	LINDENHURST:	UNIONDALE:	KERHONKSON:
108 Second Ave	32-01 31st Ave	225 N 4th Street	226 Uniondale Ave	6329 Route 209
New York, NY 10003	Astoria , NY 11106	Lindenhurst, NY 11757	Uniondale, NY 11553	Kerhonkson, NY 12446
Tel: (212) 473-7310	Tel: (718) 626-0506	Tel: (631) 867-5990	Tel: (516) 565-2393	Tel: (845) 626-2938
Fax: (212) 473-3251	Fax: (718) 626-0458	Fax: (631) 867-5989	Fax: (516) 565-2097	Fax: (845) 626-8636

Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government. NCUA National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency